

Ainevaldkond „Keel ja kirjandus”

1. Üldalused

1.1. Keele- ja kirjanduspädevus

Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete õpetamise eesmärgiks põhikoolis on kujundada õpilastes eakohane keele- ja kirjanduspädevus, see tähendab suutlikkus mõista eakohaseid ilukirjandustekste ja nende osatähtsust Eesti ja maailma kultuuriloos ning tajuda keelt ja kirjandust kui rahvusliku ja iseenda identiteedi alust; keeleteadlikkus ja oskus end vastavalt suhtlussituatsioonile ja keelekasutuseesmärkidele nii suuliselt kui ka kirjalikult väljendada; arusaamine, et lugemine teeb vaimselt rikkamaks.

Keele ja kirjanduse õpetamisega taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) väärtustab keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit;
- 2) teadvustab keeleoskust õpioskuste alusena ning identiteedi osana;
- 3) omandab põhiteadmised keelest ja saavutab õigekirjaoskuse;
- 4) väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, arvestades kultuuris välja kujunenud keelekasutustavasid;
- 5) kuulab, loeb ja kirjutab mõtestatult eri liiki tekste ning esitab teavet eri viisidel;
- 6) kasutab asjakohaselt erinevaid suhtluskanaleid ning suudab leida, kriitiliselt hinnata ja kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet;
- 7) väärtustab nii rahvuskirjandust kui ka teiste rahvaste kirjandust, nii oma rahva pärimuskultuuri ja traditsioone kui ka kultuurilist mitmekesisust;
- 8) tajub kirjandusteost kui kunsteost, mõistab selle kunstilisi väärtusi;
- 9) loeb eakohast väärtkirjandust, kujundades kirjanduse kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi ning rikastades mõtte- ja tundemaailma; 10) suudab kujundada ja väljendada isiklikku arvamust ning tunnustab ja arvestab teiste inimeste arvamust;
- 11) oskab õppida, hangib teavet eri allikatest, kasutab sõna- ja käsiraamatuid.

1.2. Ainevaldkonna õppeained ja nende maht

Ainevaldkonna õppeained on eesti keel ja kirjandus. Eesti keelt õpitakse 1.–9. klassini, kirjandust 5.–9. klassini.

Ainekavades esitatud taotletavate õpitulemuste ja õppesisu koostamisel on aluseks võetud arvestuslik nädalatundide jagunemine kooliastmete ja ainete kaupa järgmiselt:

I kooliaste

eesti keel – 19 nädalatundi

II kooliaste

eesti keel – 12 nädalatundi

kirjandus – 4 nädalatundi

III kooliaste

eesti keel – 6 nädalatundi

kirjandus – 6 nädalatundi

Õppeainete nädalatundide jagunemine kooliastmete sees määratakse kindlaks kooli õppekavas arvestusega, et taotletavad õpitulemused ja õppe-kasvatuseesmärgid on saavutatavad.

1.3. Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Keel on rahvuskultuuri ja rahvusliku identiteedi kandja. Keele valdamine kõnes ja kirjas on inimese mõtlemisvõime kujunemise, vaimse arengu ning sotsialiseerumise alus ja eeldus. Eesti keele hea valdamine on eduka õppimise eeldus kõigis õppeainetes. Ainevaldkonna õppeainetes omandavad õpilased keele- ja kirjandusteadmisi ning saavad lugemise, kirjutamise ja suhtlemise kogemusi. Teadmiste ning kogemuste alusel kujuneb õpilasest põhikooli lõpuks teadlik, aktiivne ja vastutustundlik lugeja, kirjutaja ning suhtleja.

Ainevaldkonna õppeained toetavad eeskätt õpilase emakeele- ja kirjanduspädevuse ning kommunikatiivsete oskuste arengut, kuid ka tema identiteedi ja enesetunnetuse kujunemist ning kultuurilist ja sotsiaalset arengut.

1.– 4. klassis arendatakse eesti keele õppes kõiki keelelisi osaoskusi (kõnelemine, kuulamine, lugemine, kirjutamine) ja õigekeelsust. Osaoskusi ja õigekeelsust arendatakse nii teabe- ja tarbetekstide kui ka ilukirjandustekstide lugemise, jutustamise ja kirjutamise kaudu.

Alates 5. klassist on eesti keel ja kirjandus eri õppeained, mida seob tekstikeskne käsitlusviis ning keeleliste osaoskuste arendamine. Kirjandustundides kujundatakse õpilaste kirjandushuvi ja lugejavõimeid ning kõlbelis-emotsionaalset arengut loetud kirjandusteoseid mõtestades, kuid vaadeldakse ka ilukirjanduskeele eripära ning arendatakse suulist ja kirjalikku väljendusoskust. Ainevaldkonnasisese lõimingu põhialus on avar tekstikäsitlus, mis hõlmab nii suulisi kui ka kirjalikke tarbe- ja ilukirjandustekste, samuti pildilisi, graafilisi ning teist liiki tekste. Ainevaldkonna õppeainete koostoides omandatakse teiste õppeainete õppimiseks vajalikke kuulamis-, kõnelemis-, lugemis- ja kirjutamisstrateegiaid, kujuneb soov ning oskus oma mõtteid väljendada.

Keelekasutust ning oskust tekste mõista ja luua arendatakse teksti- ja õigekeelsusõpetuse kaudu. Eesti keelt ja kirjandust õppides omandab õpilane keelelise suhtluse oskused ja vilumused, õpib oma mõtteid ning tundeid väljendama, kuulnud ja loetud analüüsima ning kogutud teavet

üldistama. Kirjanduslike tekstide lugemine ja käsitlemine tundides avardab õpilaste kultuuri- ja elukogemust, rikastab sõnavara, soodustab kirjandushuvi ning lugejavõimete ja isiksuse arengut.

Keeleliste osaoskuste lõimimise tulemusel arenevad õpilaste mõtlemisvõime, suhtlusoskus ja enesetunnetus. Õpilased on võimelised eetiliselt, olusid ja partnerit arvestades suhtlema, teadlikumalt õppima ja tegutsema.

1.4. Üldpädevuste kujundamise võimalusi

Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete kaudu kujundatakse õpilastes kõiki riiklikus õppekavas kirjeldatud üldpädevusi. Seda tehakse erinevate tekstide lugemise, nende üle arutlemise reflekteerimise ja kirjutamise kaudu ning kasutades mitmesuguseid koostöövorme (ühisarutelud, projektid jne). Saavutatud üldpädevused kajastuvad tekstiloomes, esitlustes, arutlustes. Pädevustes eristatava nelja omavahel seotud komponendi – teadmiste, oskuste, väärtushinnangute ning käitumise kujundamisel on kandev roll õpetajal, kes oma väärtushinnangute ja enesekehtestamisoskusega loob sobiva õpikeskkonna ning mõjutab õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist.

Kultuuri- ja väärtuspädevus. Kirjandusõpetuses kujundatakse kõlbelisi ja esteetilis-emotsionaalseid väärtusi ning kultuuriväärtuste mõistmist ilukirjandus- ja aimetekstide kaudu. Keeleõpetus rõhutab vaimseid ja kultuuriväärtusi: keele kui rahvuskultuuri kandja tähtsust, keeleoskust kui inimese identiteedi olulist osa. Keeleõpetuses väärtustatakse funktsionaalset kirjaoskust ning teadlikku kriitilist suhtumist teabeallikatesse, sh meediasse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Keele- ja kirjandustundides kasutatava paaris- ja rühmatöö käigus kujundatakse koostööoskust, julgustatakse oma arvamust välja ütleva, kaaslaste ideid tunnustama ja teistega arvestama, ühiseid seisukohti otsima. Eri laadi ülesannete kaudu kujundatakse oskust suhelda eetiliselt ja olusid arvestades nii suuliselt kui ka kirjalikult, nii vahetult kui ka veebikeskkonnas. **Enesemääratluspädevus.** Tekstide üle arutledes kujundatakse õpilastes positiivset minapilti. Õpiolukordades luuakse võimalused suhestuda käsitletavate teemadega, loovülesannete kaudu tuuakse esile õpilaste eripärad ja anded, vormitakse maailmavaade.

Õpipädevus. Keele- ja kirjandustundides arendatakse kuulamis- ja lugemisoskust, eri liiki tekstide mõistmist, fakti ja arvamuse eristamist, erinevatest allikatest teabe hankimist ja selle kriitilist kasutamist, eri liiki tekstide koostamist ning oma arvamuse kujundamist ja sõnastamist.

Suhtluspädevus. Keele- ja kirjandustundides kujundatakse suulise ja kirjaliku suhtluse oskust, suhtluspartneri ja tema suulise ja kirjaliku kõne mõistmist, suhtluspartneriga arvestamist ning sobiva käitumisviisi valikut, oma seisukohtade esitamise ja põhjendamise oskust. Õppetegevuse ja õppetekstide kaudu pannakse alus õpilaste diskuteerimis- ja väitlemis- ning tänapäevasele kirjaliku suhtlemise oskusele.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus. Teabetekstide abil arendatakse oskust lugeda teabegraafikat või muul viisil visuaalselt esitatud infot, leida arvandmeid, lugeda ja mõista tabelite, skeemide, graafikute ning diagrammidena esitatud infot ning seda analüüsida, sõnalise teabega seostada ja tõlgendada. Vanemates tekstides kasutatud mõõtühikute teisendamise kaudu edendatakse arvutusoskust.

Õpitakse eristama teaduslikku teavet ilukirjanduslikust ja populaarteaduslikust teabest ning kasutama tehnoloogilisi abivahendeid tekstide loomisel, korrigeerimisel ja esitamisel.

Ettevõtlikkuspädevus. Ettevõtlikkuse ning vastutustunde kujunemist toetatakse nii meedia- ja kirjandustekstidest kui ka igapäevaelust lähtuvate eakohaste probleemide arutamise, nende suhtes seisukoha võtmise ja neile lahenduste otsimisega nii keele- ja kirjandustundides kui ka loovtöös. Ettevõtlikkuspädevuse kujunemist soodustab õpilaste osalemine projektides, mis eeldavad õpilaste omaalgatust ja aktiivsust ning keele- ja kirjandusteadmiste rakendamist ning täiendamist eri allikatest.

1.5. Ainevaldkonna õppeainete lõimingu võimalusi teiste ainevaldkondadega Keele ja kirjanduse valdkonna õppeained toetavad pädevuste saavutamist teistes valdkondades. Keele- ja kirjandustundides arendavad õpilased kõikides õppeainetes vajalikku suulist ja kirjalikku väljendus- ning suhtlusoskust, õpivad lugema ja mõistma eri liiki tekste, sh teabe- ja tarbetekste, arendavad kirjandustekste lugedes sõnavara ning avardavad maailmapilti; õpivad kirjutama eri tüüpi tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja õpitud termineid ning sobivat stiili; õpivad koostama ja vormistama uurimistööd, kasutama allikaid ja viitama neile; harjuvad kasutama eri liiki sõna- ja käsiraamatuid. Arutlusoskust ning info hankimise, tõlgendamise ja kasutamise oskusi arendatakse nii keele ja kirjanduse valdkonna kui ka teiste ainete õppes, töötades sisult erinevate tekstidega, samuti diskussioonide ja väitluste kaudu. Lõimingut toetab elementaarsete õigekirjanõuete järgimine teiste ainevaldkondade tundides.

Võõrkeeled. Eesti keele õpetuse kaudu arendatakse õpilaste kirjalikku ja suulist eneseväljendus- ning arutlusoskust, oskust luua tekste ning neist aru saada. Võõrkeelte õppimisel on abiks eesti keele tundides omandatud keelemõisted. Omandatud võõrsõnad toetavad võõrkeelte õppimist. Maailmakirjanduse autorite ja teostega tutvumine tekitab huvi võõrkeelte õppimise vastu. Õpitavas võõrkeeles kirjutavate autorite teoste lugemine ja arutamine süvendab huvi selle keele maa ja kultuuri ning ka kirjanduse originaalkeeles lugemise vastu.

Matemaatika. Õppetekstide ja tekstülesannete mõistmist soodustab eesti keele ja kirjanduse tundides arendatav lugemisoskus. Arvsõnade õigekirja õppimine toetab korrektse matemaatilise kirjaoskuse omandamist.

Loodusained. Loodusteaduslike õppe- ja teabetekstide mõistmine eeldab head lugemisoskust ja tööd tekstiga. Kohanimede ning loodusnähtuste ja -objektide nimetuste õigekirja kinnistatakse keele- ja kirjandustundides. Loodusteemalised tekstid õppe- ning ilukirjanduses aitavad loodust tundma õppida ja väärtustada. Loodusainetes omandatud sõnavara ning teadmised soodustavad omakorda kirjandusteoste looduskirjelduste mõistmist ja kujutluspiltide teket ning võimendavad seeläbi emotsionaalset mõju lugejale.

Sotsiaalained. Ilukirjandusteoste lugemine ja analüüs toetavad maailmapildi kujunemist, ajaloosündmuste mõistmist ning ühiskonnaelus ja inimsuhetes orienteerumist. Kirjandustekste valides ja käsitledes peetakse silmas ühiskonnas olulisi valdkondi: väärtused ja kõlblus; suhted kodus ja koolis; omakultuur ja kultuuriline mitmekesisus; kodanikuühiskond ja rahvussuhted. Sotsiaalainete õppimise käigus omandatud teadmised ajaloost, ühiskonna arengust ja toimimisest ning inimese staatusest ühiskonnas toetavad kirjandusteoste käsitlemisel ühiskondlike

probleemide ja inimsuhete mõistmist. Keeletundides õpitakse riikide, ühenduste, organisatsioonide, ajalooliste isikute, ajaloosündmuste nimede õigekirja norme, mida ajaloo- ja ühiskonnatundides kinnistatakse konkreetsete näidete varal.

Kunstiained. Kunstiainete õpet toetab lähenemine kirjandusele kui kunstiainele. Kirjandusteose analüüs seostatuna illustratsioonide vaatlusega soodustab kunsti väljendusvahendite eripära mõistmist. Reklaami käsitlemine keeleõppes eeldab ka visuaalsete ja auditiivsete komponentide eritlemist ja analüüsi. Kirjandusteose käsitlemise illustreerimine vastava ajastu muusikaga soodustab arusaamist muusika emotsionaalsest mõjust ning kunstilistest väljendusvahenditest. Kirjanduse ja muusikaõpetuse ühisosa on (rahva)laul, selle tekst ja esitus.

Kehaline kasvatus. Meedia- ja kirjandustekstide valiku kaudu saadakse elukogemusi. Plakateid ja esitlusi koostades kujundatakse tervist väärtustavat eluhoiakut. Väitlustes propageeritakse tervislikku eluviisi ning dramatiseeringutes ja rollimängudes saab läbi mängida mitmesuguseid elulisi olukordi.

Tehnoloogia. Õppe- ja teabetekstide kaudu kujundatakse oskust hinnata tehnoloogia rakendamise kaasnavaid võimalusi ja ohte, kasutada eetiliselt nüüdisaegseid tehnoloogiaid oma õpi-, töö- ja suhtluskeskkonna kujundamisel ning järgida tehnilisi vahendeid kasutades ohutus- ning intellektuaalomandi kaitse nõudeid.

1.6. Läbivate teemade rakendamise võimalusi

Õppekava läbivaid teemasid peetakse silmas valdkonna õppeainetes eesmärkide seadmisel, õpitulemuste ning õppesisu kavandamisel, lähtudes kooliastmest ning õppeaine spetsiifikast.

Elukestev õpe ja karjääriplaneerimine. Rollimängude, tekstide käsitlemise, arutelude ja loovtööde kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mis on olulised tulevases tööelus. Arendatakse suutlikkust kujundada oma arvamust, väljendada end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, lahendada probleeme. Õppetegevus võimaldab õpilasel kujundada eneseanalüüsiks vajalikku sõnavara, et analüüsida oma huvisid, võimeid, nii ainealaseid kui ka teisi oskusi ja teadmisi ning õpilast suunatakse kasutama eneseanalüüsi tulemusi oma tulevase haridustee ja tööelu planeerimisel. Õppetegevus võimaldab töömaailmaga ka vahetult kokku puutuda (nt õppekäigud ettevõttesse, ainevaldkonnaga seotud ametite tutvustus). Kujundatakse oskust koostada õpingute jätkamiseks ja tööle kandideerimiseks vajalikke dokumente. Meediatekstide analüüsi kaudu juhatakse õpilasi märkama ühiskonnas toimuvaid protsesse ja arutlema selle üle, kuidas need mõjutavad haridusteed ning tulevast tööelu.

Keskkond ja jätkusuutlik areng. Tervis ja ohutus. Teemakohaste tekstide varal, probleemülesannete lahendamise ning suuliste ja kirjalike arutluste kaudu toetatakse õpilaste kujunemist sotsiaalselt aktiivseteks, keskkonnateadlikeks, vastutustundlikeks ning tervist ja turvalisust väärtustavateks inimesteks.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Eri liiki tekstide käsitlese kaudu suunatakse õpilasi märkama ühiskonna probleeme ja neile lahendusi otsima. Projektides osalemine aitab kasvatada aktiivset ellusuhtumist.

Kultuuriline identiteet. Keele ja kirjanduse kui rahvuskultuuri kandjate toel kujuneb õpilastes arusaam endast, teadmine oma juurtest, eesti keele erikujudest (nt Mulgi, Võru, Setu, Kihnu, Muhu murre). Emakeele ja kirjanduse väärtustamise kaudu õpitakse lugu pidama endast ja oma rahvast, teiste rahvaste tekstide abil kujundatakse arusaam kultuuride erinevustest, aga ka tõdemus inimkonna kultuurilisest ühisosast.

Teabekeskond. Erinevatest allikatest (sh internetist) teabe hankimine, selle kriitiline hindamine ja kasutamine on nii keele- ja õppeteemakohaste teadmiste laiendamise kui ka tekstilooe eelduseks.

Tehnoloogia ja innovatsioon. Õpiülesannete lahendamiseks kasutatakse teadlikult infoühiskonna võimalusi, õpilasi suunatakse alternatiivseid lahendusi otsima, oma ideid ellu rakendama.

Väärtused ja kõlblus. Ilukirjandust ning kultuuriteemalisi teabetekste lugedes ja analüüsides, nende üle arutledes ning nende põhjal kirjutades pööratakse tähelepanu õpilaste kujunemisele kõlbelisteks isiksusteks, kes teavad ja tunnustavad üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi. Tekstide analüüsi abil kujundatakse julgust astuda välja taunimisväärsede tegude ja hoiakute vastu.

1.7. Õppetegevuse kavandamine ja korraldamine

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaines seatud eesmärkidest, taotletavatest õpitulemustest ja õppesisust ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja põhiteemadega;
- 2) taotletakse, et õpilaste õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas ja jaotub õppeaasta jooksul ühtlaselt, nii et jääb piisavalt aega ka puhkuseks ja huvitegevuseks;
- 3) võimaldatakse õpilastel õppida üksi ja koos teistega (paaris- ja rühmatööd), et toetada nende kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 4) arvestatakse õpilaste individuaalseid iseärasusi ning kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad sobiva pingutusega õppida;
- 5) kasutatakse info- ja kommunikatsioonitehnoloogia õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) kasutatakse mitmekesist õppemetoodikat, sealhulgas aktiivõpet (rollimäng, loovtöö, arutelu, väitlus, õpimapi ja uurimistöö koostamine, omaloomingu esitamine jne);

7) laiendatakse traditsioonilist õpikeskkonda (arvuti/multimeediaklass, muuseum, näitus, raamatukogu, ettevõtted, loodus jne);

8) rakendatakse õppetegevust toetavaid ja mitmekesistavaid õppevorme (ekskursioonid kirjanikega seotud paikadesse ning keele ja kirjandusega seotud asutustesse, kohtumised kirjanike ja tõlkijatega, loomekonkursid, konkurssideks valmistumine, projektõpe jne), pidades oluliseks sotsiaalse kompetentsuse saavutamist;

9) arendatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja hoiakuid.

Õppesisu käsitlemisel teeb aineõpetaja valiku arvestusega, et kooliastmeti kirjeldatud õpitulemused, üld- ja valdkondlikud ning ainepädevused on saavutatavad.

1.8. Hindamise alused

Ainekavas on kirjeldatud õpitulemused õppeaines kooliastmete kaupa kahel tasandil: üldised õpitulemused õpetamise eesmärkidena ja õpitulemused osaoskuste raames. Hinnatakse õpilaste teadmisi ja oskusi suuliste vastuste, sealhulgas esituste ning kirjalike tööde alusel, arvestades teadmiste ja oskuste vastavust ainekavades taotletavatele õpitulemustele; õpilaste individuaalseid iseärasusi ja mõtlemistasandite arengut. Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest. Hoiakutele (nt huvitatus, tähtsuse mõistmine, väärtustamine, vajaduste arvestamine, kokkulepitud reeglite järgimine) antakse hinnanguid. Hindamise kriteeriumid ja korraldus täpsustakse kooli õppekavas. Eesti keele õppimise tulemusi kokku võtva hindamise vormiks võib olla kompleksne töö.

I kooliastmes hinnatakse õpilase:

- 1) suulist keelekasutust, s.o kõnelemist ja kuulamist,
- 2) lugemist, s.o lugemistehnikat, teksti mõistmist ja vabalugemist,
- 3) kirjutamist, s.o kirjatehnikat, õigekirja ja kirjalikku tekstiloomet.

II ja III kooliastmes hinnatakse õpilase:

- 1) suulist ja kirjalikku suhtlust,
- 2) tekstide vastuvõttu,
- 3) tekstiloomet,
- 4) tekstide õigekeelsust.

Kirjanduse õppimise tulemusi hinnatakse eest keele õppes eraldi alates 5. klassist.

II kooliastmes hinnatakse:

- 1) teoste lugemist ning tutvustamist,
- 2) jutustamist,
- 3) tekstide tõlgendamist ja analüüsi, kirjandusliku kujundi mõistmist,
- 4) teksti esitust ja omaloomingut.

III kooliastmes hinnatakse õpilase:

- 1) iseseisvat lugemist ja eri viisidel jutustamist,
- 2) teksti tõlgendamist, analüüsi ja mõistmist,
- 3) teksti esitust ja omaloomingulisi töid.

Kirjalikes kirjandusülesannetes parandab õpetaja ka keelevead, kuid hinnates arvestab valdavalt töö sisu. Omaloominguliste tööde puhul võib lisahindega tunnustada esteetilist aspekti.

1.9. Füüsiline õppekeskkond

Kool korraldab keele ja kirjanduse valdkonna ainete õpet:

- 1) klassis, kus saab mööblit ümber paigutada liikumistegevusteks (nt dramatiseeringud, õppemängud) ning rühmatöök;
- 2) kooli raamatukogus ning väljaspool kooli vastavalt kooli õppekavas sätestatule.

Kool võimaldab:

- 1) klassiruumis kasutada õigekeelsussõnaraamatuid ja võõrsõnade leksikoni; 2) kasutada info- ja kommunikatsioonitehnoloogia õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid, sealhulgas veebisõnaraamatuid.

Eesti keele ainekava I kooliastmes

1.–4. klassis on eesti keel integreeritud õppeaine, mis taotleb nii keele- kui ka kirjandusõpetuse eesmärgi.

I kooliastmes on kolm õppevaldkonda: suuline keelekasutus (kuulamine, kõnelemine), lugemine ja kirjutamine. Suuline keelekasutus hõlmab eneseväljendust argiolukorras ning eakohase suulise teksti mõistmist ja edasiandmist. Lugemise õpetamisel kujundatakse oskust töötada tekstiga eakohaste juhiste alusel. Kirjutamise õpetusega kujundatakse õigekirjaoskus õpitud keelendite piires ja suutlikkus end eesmärgipäraselt kirjalikult väljendada.

1. klass			
1. klassi lõpetaja õpitulemused	Õppesisu ja -tegevus	Üldpädevused	Lõiming
Suuline keelekasutus (kuulamine, kõnelemine) <ul style="list-style-type: none"> eristab häälikuid (asukoht ja järjekord sõnas), täishääliku pikkusi; toimib õpetaja ja kaaslaste suulise juhendi järgi; kuulab õpetaja ja kaaslaste esituses 	Suuline keelekasutus <u>Kuulamine</u> Helide, häälte ja häälikute eristamine (asukoht ja järjekord sõnas), hääliku pikkuse eristamine, pöhiõhk täishääliku pikkusel. Õpetaja ja kaaslaste kuulamine ning suulise juhendi järgi toimimine. Õpetaja ja kaaslaste ettelugemise kuulamine. Kuuldu ja nähtu kommenteerimine.	Õpipädevus Suhtluspädevus Kultuuri- ja väärtuspädevus Sotsiaalne ja kodanikupädevus Enesemääratluspädevus	Loodus Kunst Muusika Rütmika Keskkond Väärtushinnangute arendamine

<p>lühikest eakohast teksti, mõistab kuulnud lause, jutu sisu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab, et sõnadel on lähedase või vastandtäheendusega sõna ja nimetab neist mõningaid; • väljendab end suhtlusolukordades arusaadavalt: palub, küsib, tänab, vabandab; • jutustab suunavate küsimuste toel kuuldust, nähtust, loetust; • koostab õpetaja abiga pildiseeria või küsimuste toel suulise jutu, • esitab luuletust peast; 	<p><u>Kõnelemine</u></p> <p>Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Häälduse harjutamine, hääle tugevuse kohandamine olukorrale.</p> <p>Töö lähedase tähendusega sõnaga, sõnatähenduse selgitamine ja täpsustamine.</p> <p>Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumine, tänamine) valik suhtlemisel.</p> <p>Lihtlauseliste küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine.</p> <p>Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas.</p> <p>Jutustamine kuulatu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria, etteantud teema põhjal; aheljutustamine.</p> <p>Esemete, nähtuste, tegelaste jms võrdlemine, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitamine.</p> <p>Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus.</p> <p>Tuttava luuletuse, dialoogi peast esitamine.</p>		
---	--	--	--

<p>Lugemine</p> <ul style="list-style-type: none"> tunneb häälik-tähelist vastavust, loeb õpitud teksti enam-vähem ladusalt, lausehaaval üksiku peatusega raskema sõna ees oma kõnetempos või sellest aeglasemalt; mõistab häälega või endamisi (vaikse häälega või huuli liigutades) lugedes loetu sisu; vastab teksti kohta käivatele küsimustele, mille vastused on palas otsesõnu öeldud; mõtleb jutule alguse või lõpu; on lugenud mõnda lasteraamatut, nimetab nende pealkirja ja autoreid, annab loetule emotsionaalse hinnangu (lõbus, tõsine, igav ...); 	<p>Lugemine</p> <p>Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus.</p> <p>Trükitähtede (nii suurte kui väikeste) tundma õppimine. Tähtedest sõnade ja sõnadest lausete lugemine. Silpidest sõnade moodustamine.</p> <p>Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo, oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse). Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine.</p> <p>Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust.</p> <p>Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti (õpilaspäevik, kutse, õnnitlus, saatekava, tööjuhend, raamatu sisukord) lugemine.</p> <p>Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel. Loole lõpu mõtlemine. Tegelaste iseloomustamine. Küsimustele vastamine, millele vastus on tekstis otsesõnu kirjas.</p>		
---	--	--	--

	<p>Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid), skeemide, kaartide lugemine õppekirjanduses, nende tähenduse tabamine.</p> <p>Luuletuste ilmekas (mõtestatud) lugemine. Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga.</p> <p>Tekstiliikide eristamine: jutt, muinasjutt, luuletus, mõistus.</p> <p>Kirjandustekstid: liisusalm, muinasjutt, mõistus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend.</p> <p>Loetud raamatu autori, kunstniku (illustraatori), tegelaste nimetamine, loetust jutustamine. Loetule emotsionaalse hinnangu andmine (lõbus, tõsine, igav jne).</p> <p>Huvipakkuva raamatu leidmine kooli või kodukoha raamatukogust täiskasvanu abiga.</p>		
<p>Kirjutamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab õigeid kirjutamisvõtteid, teab, kuidas väikesi ja suuri kirjatähti kirjutatakse ning sõnas õigesti seostatakse; 	<p>Kirjutamine</p> <p><u>Kirjatehnika</u></p> <p>Kirja eelharjutused. Kirjutamine pliiatsi ja kriidiga, joonistähete kirjutamine. Õige pliiatsihoid ja kirjutamisasend istudes ja seistes (tahvli juures). Väikeste kirjatähete õppimine.</p>	<p>Suhtluspädevus</p> <p>Õpipädevus</p> <p>Enesemääratluspädevus</p> <p>Kultuuri- ja väärtuspädevus</p>	<p>Matemaatika</p> <p>Kunst</p> <p>Loodus</p>

<ul style="list-style-type: none"> • kirjutab tahvlilt ära; • täidab tahvlinäidise järgi õpetaja abiga õpilaspäevikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, varustab töö kuupäevaga; • koostab näidise järgi kutse; • eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, sõna, lauset; • kirjutab omasõnade algusesse <i>k, p, t</i>; • kirjutab õigesti lühemaid (kuni 2-silbilisi) sõnu ja lauseid; • teab, et lause lõpeb punktiga; • teab, et lause alguses, inimeste, loomade, oma kodukoha nimes kasutatakse suurt algustähte; • kirjutab õigesti oma nime. 	<p>Suurte kirjatähtede õppimine (vajadusel 2.klassis). Tähtede seostamine.</p> <p>Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine. Töö vormistamine näidise järgi, töö puhtus, käekirja loetavus. Teksti ärakiri tahvlilt, õpikust.</p> <p><u>Kirjalik tekstiloome</u></p> <p>Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, õnnitlus (kujundamine näidise järgi).</p> <p>Jutu kirjutamine pilditäiendusena (pildi allkiri, kahekõne jms). Jutule lõpu kirjutamine. Loovtöö kirjutamine (pildi, pildiseeria, küsimuste järgi). Lünkumberjutustuse kirjutamine.</p> <p><u>Õigekeelsus</u></p> <p>Häälik, sõna, lause, tekst. Tähed ja tähestik, võõrtähtede vaatlus. Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause ladumine ja kirjutamine.</p> <p>Täis- ja kaashäälikud. Täishäälikuühendi vaatlus. Täishääliku pikkuse eristamine ja õigekiri, kaashääliku pikkusega tutvumine. Sulghäälik (k, p, t) omasõnade alguses. <i>i</i> ja <i>j</i> ning <i>h</i> sõna alguses seoses tähtede õppimisega.</p> <p>Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimeses.</p>		
--	---	--	--

	<p>Liitsõna vaatlus (moodustamine).</p> <p>Sõnade lõpu õigekiri – <i>d</i> ja <i>-vad</i> (mitmus) ning <i>-b</i> (teigusõna 3. pööre) õigekirjaga tutvumine.</p> <p>Tutvumine jutustava (väit-), küsi- ja hüüdlausega. Lause lõpumärgid: punkt, (küsi- ja hüüumärgi vaatlemine). Koma lauses (teksti vaatlus).</p> <p>Oma kirjutusvea parandamine õpetaja abiga.</p> <p>Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine (15–20 sõna lihtlausetena).</p>		
Eesti keele ainekava			
2. klass			
2. klassi lõpetaja õpitulemused	Õppesisu ja -tegevus	Üldpädevus	Lõiming
<p>Suuline keeletekasutus</p> <ul style="list-style-type: none"> eristab täis- ja suluta hääliku pikkusi; kuulab õpetaja ja kaaslaste eakohast teksti ning toimib saadud sõnumi kohaselt õpetaja abil; koostab kuuldu põhjal lihtsama skeemi ja kaardi õpetaja abil; 	<p>Suuline keeletekasutus</p> <p><u>Kuulamine</u></p> <p>Hääliku pikkuste eristamine, põhirõhk suluta kaashäälikul.</p> <p>Õpetaja ja kaaslaste suulise mitmeastmelise juhendi meeldejätmise ja selle järgi toimimine.</p> <p>Õpetaja ettelõetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ja lihtsa skeemi koostamine õpetaja juhendamisel.</p>	<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus</p> <p>Sotsiaalne pädevus</p> <p>Kodanikupädevus</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus</p> <p>Suhtluspädevus</p> <p>Digipädevus</p>	<p>Loodus</p> <p>Kunst</p> <p>Teabekeskond</p> <p>Õpioskus</p> <p>Matemaatika</p>

<ul style="list-style-type: none"> • kasutab kõnes terviklauseid; • teab ja leiab vastandtäheendusega sõnu ning õpetaja abil ka lähedase tähendusega sõnu; • väljendab arusaadavalt oma soove ja kogemusi väikeses ja suures rühmas; vestleb oma kogemustest ja loetust; • annab õpetaja abil edasi lugemispala, õppeteksti, filmi ja teatrietenduse sisu; • koostab õpetaja abil jutu pildiseeria, pildi või küsimuste toel; mõtleb jutule alguse või lõpu; • vaatleb ja kirjeldab nähtut, märkab erinevusi ja sarnasusi õpetaja suunavate küsimuste toel; • esitab luuletust peast; 	<p>Kaaslase ettelugemise kuulamine ja hinnangu andmine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana).</p> <p><u>Kõnelemine</u></p> <p>Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine aktiivse sõnavara laiendamiseks.</p> <p>Kuuldud jutu ümberjutustamine; pikema dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja sisule.</p> <p>Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevus, intonatsioon) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses.</p> <p>Kõnelemine eri olukordades (telefonitsi, rühma esindajana), rollimängud.</p> <p>Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine.</p> <p>Oma arvamuse avaldamine (raamatu, filmi jm) kohta ja selle põhjendamine. Arutlemine paaris ja rühmas: oma suhtumise väljendamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine.</p>		
--	--	--	--

	<p>Sündmuse, isiku, looma, eseme kirjeldamine tugisõnade, skeemi, tabeli abil.</p> <p>Mõtete väljendamine terviklausetena. Küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine.</p> <p>Eri meeleoluga luuletuste (aastaajad, laste elu) mõtestatud peast esitamine.</p>		
<p>Lugemine</p> <ul style="list-style-type: none"> • loeb õpitud teksti suhteliselt õigesti, ladusalt (lugemistempo võib olla kõnetempost aeglasem), parandab ise oma lugemisvigu, enamasti väljendab intonatsioon loetava sisu; • mõistab häälega või endamisi lugedes loetu sisu; • vastab teemakohastele (ka lihtsamatele tekstis mitte otsese infoga seotud) küsimustele; • leiab tekstis iseseisvalt vastused konkreetsetele küsimustele ja töötab 	<p>Lugemine</p> <p>Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi: oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse, sobiva intonatsiooni kasutamine. Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine.</p> <p>Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ja partnereid arvestades.</p> <p>Eri liiki lühitekstide (teade, kiri, ajakirja rubriik, sõnastik) mõistev lugemine. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust.</p> <p>Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusemärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses ning lasteraamatutes.</p> <p>Teksti sisu aimamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel.</p> <p>Tekstist õpitavate keelendite, samuti</p>	<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus</p> <p>Sotsiaalne pädevus</p> <p>Kodanikupädevus</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus</p> <p>Suhtluspädevus</p> <p>Digipädevus</p>	<p>Loodus</p> <p>Kunst</p> <p>Teabekeskond</p> <p>Õpioskus</p> <p>Matemaatika</p>

<p>õpetaja abiga eakohaste juhiste alusel;</p> <ul style="list-style-type: none"> tunneb ära jutu, luuletuse, mõistatuse, näidendi ja vanasõna; kasutab õpiku sõnastikku õpetaja abiga sõnade leidmiseks algustähe järgi; on lugenud mõnda lasteraamatut, nimetab tegelasi ja annab edasi loetu sisu mõne huvitava, enam meeldinud episoodi järgi; 	<p>sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade jms leidmine. Õpiku sõnastiku kasutamine.</p> <p>Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine.</p> <p>Loetud jutustuse ja muinasjutu kohta kava koostamine (teksti jaotamine osadeks); skeemi/kaardi koostamine õpetaja abiga. Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine (ka siis, kui vastus otse tekstis ei sisaldu). Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Tegelaste iseloomustamine.</p> <p>Luuletuste ilmekas (mõtestatud) esitamine. Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga.</p> <p>Tekstiliikide eristamine: jutustus, luuletus, näidend, mõistatus, vanasõna.</p> <p>Kirjandustekstid: rahvaluuleline liisusalm, muinasjutt, mõistatus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend, muistend.</p> <p>Loetud raamatu tutvustamine ja soovitamine. Vajaliku teose otsimine kooli või kodukoha raamatukogust autori ja teema järgi täiskasvanu abiga.</p>		
<p>Kirjutamine</p> <ul style="list-style-type: none"> kasutab kirjutades õigeid väikeste ja suurte kirjatähtede tähekujusid ja seoseid; 	<p>Kirjutamine</p> <p><u>Kirjatehnika</u></p> <p>Suurte ja väikeste kirjatähtede kordamine.</p> <p>Kirjutamise tehnika arendamine: ühtlane kirjarida, õiged tähekujud ja seosed nii</p>	<p>Õpipädevus</p> <p>Väärtuspädevus</p> <p>Suhtluspädevus</p> <p>Kultuuripädevus</p>	<p>Loodus</p> <p>Kunst</p> <p>Teabekeskond</p> <p>Õpioskus</p>

<ul style="list-style-type: none"> • kirjutab tahvlilt või õpikust ära; • täidab iseseisvalt õpilaspäevikut ja kujundab vihikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, kirja joonelisele lehele, varustab töö kuupäevaga; • koostab õpetaja abiga kutse, õnnitluse ja teate; • kirjutab loovtöö ning ümberjutustuse pildiseeria, tugisõnade ja küsimuste abil; • eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, silpi, sõna, lauset, täishäälikuühendit; • kirjutab õigesti sulghääliku omasõnade algusesse ja omandatud võõrsõnade algusesse; • märgib kirjas õigesti täishäälikuid; • teab peast 	<p>väikestel kui suurtel kirjatähtedel.</p> <p>Näidise järgi kirjatöö paigutamine vihiku lehele, kirjapaberile; kuupäeva kirjutamine.</p> <p><u>Kirjalik tekstiloome</u></p> <p>Kutse, õnnitluse ja teate koostamine õpetaja abiga.</p> <p>Tekstilähedase ümberjutustuse kirjutamine küsimuste ja tugisõnade toel.</p> <p><i>Loovtöö skeemi, kaardi toel; fantaasialugu. Jutu ülesehitus: alustus, sisu ja lõpetus; jutule alguse ja lõpu kirjutamine. Omakirjutatud teksti üle kaaslasega arutlemine.</i></p> <p><u>Õigekeelsus</u></p> <p>Varasemale lisanduvalt keeleteadmised: täishäälikuühendi õigekiri, suluta kaashääliku pikkus ja õigekiri;</p> <p><i>k, p, t s-i ja h kõrval; i ja j silbi alguses, h sõna alguses.</i></p> <p>Silbitamine, poolitamise üldpõhimõtted.</p>	<p>Digipädevus</p> <p>Enesemääratluspädevus</p>	<p>Matemaatika</p>
---	---	---	--------------------

<p>võõrtähtedega tähestikku;</p> <ul style="list-style-type: none"> • alustab lauset suure algustähega ja lõpetab punkti või küsimärgiga; • kasutab suurt algustähte inimeste ja loomade nimedes, tuttavates kohanimedes; • kirjutab õigesti sõnade lõppu -d (mida teed?), -te (mida teete?), -sse (kellesse? millesse?), -ga (kellega? millega?), -ta (kellela? milleta?); • kirjutab etteütlemise järgi õpitud keelendite ulatuses sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (20–25 sõna lihtlausetena). 	<p>Lauseliik ja lõpumärk (jutustav e väit- ja küsilause). Koma kasutamine liitlauses kirjutamisel <i>et, sest, aga, kuid</i> puhul.</p> <p>Suur algustäht oma kooli ja tuttavates kohanimedes.</p> <p>Sõnade lõpu õigekiri <i>-d</i> (mida teed?), <i>-te</i> (mida teete?), <i>-sse</i> (kellesse? millesse?), <i>-ga</i> (kellega? millega?), <i>-ta</i> (kellela? milleta?). <i>ma, sa, ta, me, te, nad</i> õigekiri.</p> <p>Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (20–25 sõna lihtlausetena).</p> <p>Kirjavea parandamine, kui veale tähelepanu juhatakse; kirjavea vältimine, kui veaohlikule kohale tähelepanu juhatakse.</p>		
--	---	--	--

3. klassi eesti keel

Õpitulemused	Õppesisu	Üldpädevused	Lõiming
<p>3. klassi lõpetaja: 1) kuulab mõtestatult eakohast teksti; töötab tekstiga õpetaja juhiste alusel; 2) mõistab suulisi ja kirjalikke küsimusi ning vastab nendele; kasutab kõnes ja kirjas sobivalt lühivastuseid ning terviklauseid; 3) kirjeldab eesmärgipäraselt eset, olendit ja olukorda; jutustab endast ning oma lähiümbruses toimunut; 4) loeb õpitud teksti selgelt, ladusalt, õigesti ning mõistmisega; mõistab muu hulgas lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti; 5) loeb eakohast ilu- ja aimekirjandust; 6) jutustab ja kirjutab küsimuste, pildi, pildiseeria, märksõnade või kava toel; 7) kirjutab õpitud keelendite piires õigesti; kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid ning kirjutab loetava käekirjaga; 8) hangib otstarbekohast teavet eri allikatest; kasutab eakohaseid sõnaraamatuid.</p>	<p>Suuline keelekasutus 3. klassi lõpetaja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kuulab mõtestatult eakohast teksti; toimib sõnumi või juhendi järgi; 2. väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt: palub, küsib, selgitab, keeldub, vabandab, tänab; vastab küsimustele, kasutades sobivalt täislauseid ning lühivastuseid; 3. vaatleb sihipäraselt, kirjeldab nähtut ning märkab erinevusi ja sarnasusi; 4. avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta; 5. annab küsimuste toel arusaadavalt edasi õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu; koostab kuuldu/loetu põhjal skeemi/kaardi; 6. jutustab loetust ja läbielatud sündmusest; jutustab pildiseeria, tugisõnade, märksõnaskemi ning küsimuste toel; mõtleb loole alguse ja lõpu; 7. leiab väljendumiseks lähedase ja 	<p>Õpipädevus Väärtuspädevus Suhtluspädevus Kultuuripädevus Digipädevus Enesemääratluspädevus</p>	<p>Loodus Kunst Teabekeskond Õpioskus Matemaatika</p>

	<p>vastandtähenäendusega sõnu;</p> <p>8. esitab luuletust peast.</p> <p>Lugemine</p> <p>3. klassi lõpetaja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. loeb nii häälega kui ka endamisi ladusalt ja teksti mõistes; mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ning kaarti; 2. loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga; 3. töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel; 4. vastab suulistele ja lühikestele kirjalikele küsimustele loetu kohta; 5. eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, palvet, käsku ning keeldu; 6. tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna ja kirja; 7. on lugenud läbi vähemalt 6-8 eesti ja/või väliskirjaniku teost, kõneleb loetud raamatust; 8. teab nimetada mõnd lastekirjanikku. 	<p>Õpipädevus</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>Kultuuri- ja väärtuspädevus</p> <p>Suhtluspädevus</p> <p>Digipädevus</p>	<p>Matemaatika</p> <p>Keskkond</p> <p>Teabekeskond</p> <p>Loodus</p> <p>Elukestev õpe</p> <p>Karjäär</p> <p>Kultuuriline identiteet</p>
--	--	---	---

	<p>Kirjutamine 3. klassi lõpetaja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid ning kirjutab loetava käekirjaga; 2. kirjutab tahvlilt ja õpikust õigesti ära; paigutab teksti korrekselt paberile ning vormistab vihiku/õpilaspäeviku nõuetekohaselt; 3. valdab eesti häälikkirja aluseid ja õpitud keelendite õigekirja: eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, lauset; märgib kirjas häälikuid õigesti; eristab lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja suluta kaashäälikuid; kirjutab õigesti asesõnu; 4. märgib õpitud sõnades õigesti kaashäälikuühendit; kirjutab õigesti sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse; märgib kirjas õigesti käänd- ja pöörsõnade õpitud lõppe ning tunnuseid; 5. teab peast võõrtähtedega tähestikku, kasutab lihtsamat sõnastikku ja koostab lihtsaid loendeid tähestikjärjestuses; 6. kirjutab suure algustähega lause 	<p>Suhtluspädevus Õpipädevus Kultuuriline ja väärtuspädevus Enesemääratluspädevus Digipädevus</p>	<p>Inimeseõpetus Loodus Matemaatika Kultuuriline identiteet</p>
--	--	--	---

	<p>alguse, inimese- ja loomanimed ning õpitud kohanimed;</p> <p>7. piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi;</p> <p>8. kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti ning kontrollib kirjutatut näidise järgi (30–40 sõna);</p> <p>9. koostab kutse, õnnitluse, teate ja e-kirja; kirjutab eakohase pikkusega ümberjutustusi ning teisi loovtöid küsimuste, tugisõnade, joonistuse, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel.</p>		
--	---	--	--

Õpitulemused	Õppesisu	Üldpädevused	Lõiming
<p>4.kl</p> <p>kasutab kõnet ja kirja vastavalt olukorrale ja eesmärgile, kirjutab õigesti</p> <p>omandab põhiarusaamad emakeelest ja keelest üldse</p> <p>loeb eesmärgistatult ja mõistab loetut</p> <p>arendab isikustiili, kujundab selget ja arusaadavat kõnet ja kirja</p>	<p>Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine. Kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldule hinnangu andmine.</p> <p>Õpetaja ettelugemise järel oluliste mõistete ja seoste leidmine. Kuuldud teksti lühikokkuvõtte sõnastamine. Kuuldud teabe rühmitamine skeemi, märksõnade jm alusel.</p>	<p>Suhtluspädevus</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>Õpipädevus</p> <p>Kultuuriline ja väärtuspädevus</p>	<p>Muusika</p> <p>Infotehnoloogia</p> <p>Inglise keel</p> <p>Loodus</p> <p>Keskkond</p> <p>Karjääri</p>

<p>oskab kasutada eakohaseid teatmeteoseid emakeele seos teiste õppeainetega</p> <p>Milliseid oskusi õpilased saavad?</p> <p>tunneb lauses ära tegevust, selle osalisi ning asjaolusid tähistavad keeleüksused ja nende seoseid. tunneb ainsust ja mitmust, olevikku ja minevikku tunneb lausete suhtlusmärke tunneb võõrhäälikuid suudab lauseid arusaadavaks tekstiks siduda kasutab koma sidesõnade ees jälgib oma tekstis põhilisi ortograafia reegleid oskab jutustada ja kirjutada sündmustest loeb raskusteta, tekstist info välja võtta oskab kasutada teatmeteoseid (eakohaseid) kasutab raamatukogu teenuseid oskab vormistada oma vihikus harjutust, jutukest vm..</p>	<p>Tekstide kriitiline kuulamine. Lavastuse, kuuldu proosa-, luule ja ainetekstide sisu ümberjutustamine. Muinasjutu tunnused. Kõnekäänd, vanasõna, mõistatus. Visuaalsed ja tekstilised infoallikad, nende usaldusväärsus. Fakt ja arvamus. Sõnavara avardamine ja täpsustamine, töö sõnastikega. Keelekasutus erinevates suhtlusolukordades. Vestlus etteantud teema piires. Sissejuhatus, teema arendus, lõppsõna. Küsimustele vastamine, esitus, tutvustus. Erinevate käitumisviiside ja koostöövormide võrdlemine. Oma arvamus avaldamine, seisukoha põhjendamine, kaaslaste arvamus küsimine. Lisateabe otsimine. Suulises keelekasutuses kirjakeele põhinormingute järgimine ning mõtete sobiv sõnastamine. Dialogi ja dramatiseeringu koostamine ja esitamine. Pantomim. Rollimäng. Küsimuste moodustamine. Nii enese kui teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel.</p> <p><u>Keeleteadmised:</u> häälikupikkused (kordavalt) tähestiku järjestatus, väit-, küsi- ja käsklused, sidesõnad ja kirjavahemärgid: et, sest, kuid, vaid, aga; ja, ning, ega, või, ehk</p>	<p>Ettevõtlikkuspädevus Digipädevus</p>	<p>planeerimine Kultuuriline identiteet</p>
--	--	---	---

	<p>sõnavara: liitsõnad, võõrsõnad, mitmetähenduslikud sõnad, sünonüümid ja antonüümid, suur algustäht: koha- ja isikunimed, ajalehed, pealkirjad sõnaliigid: tegu-, nimi-, omadus-, arvsõnad. olevik, minevik, ainsus, mitmus, g, b, d s-i ja h kõrval, sõnastikuvormid, lause: liht- ja liitlause, otsekõne kirjavahemärgid.</p>		
--	--	--	--

5. klassi ainekava

Taotletavad õpitulemused	Õppesisu	Üldpädevused	Lõiming
<p>Suuline ja kirjalik suhtlus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valib juhendamise toel suhtluskanali; • leiab koos partneri või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku keelevormi; <p>esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi ning annab hinnanguid;</p>	<p>Suuline ja kirjalik suhtlus</p> <p>Keelekasutus erinevates suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslastega, täiskasvanutega suheldes, suulises kõnes ja kirjalikus tekstis.</p> <p>Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine. Kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldule hinnangu andmine.</p> <p>Suuline arvam avaldamine etteantud teema piires, vastulausele reageerimine, seisukohast loobumine. Väite põhjendamine.</p>	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p> <p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>ettevõtlikkuspädevus</p>	<p>Loodusõp</p> <p>Kirjandus</p> <p>Kunst Võõrkeeled</p> <p>karjääri planeerimine</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>tervis ja ohutus</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>

<p>Teksti vastuvõtt</p> <ul style="list-style-type: none"> • loeb ja kuulab isiklikust huvist ning õppimise eesmärkidel nii huvivaldkondade kui ka õpi- ja elutarbelisi tekste; • rakendab tuttavat liiki teksti lugemisel ja kuulamisel eri viise ja võimalusi; <p>valib juhendamise toel oma lugemisvara;</p>	<p>Teksti vastuvõtt</p> <p>Eesmärgistatud lugemine, lugemist hõlbustavad võtted.</p> <p>Tööjuhendi lugemine. Kava, mõttekaart, joonis jm visualiseerivad vahendid.</p> <p>Tarbe- ja õppetekstide mõtestatud lugemine (reegel, juhend, tabel, skeem, kaart).</p> <p>Kokkuvõtte konkreetsest materjalist (õppetekst, arutus).</p> <p>Kuuldu konspekteerimine.</p> <p>Trükised (raamat, ajaleht, ajakiri), nendes orienteerumine ja vajaliku teabe leidmine.</p> <p>Visuaalselt esitatud info (foto, joonis, graafik) põhjal lihtsamate järelduste tegemine, seoste leidmine.</p>	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p> <p>õpipädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>ettevõtlikkuspädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>Ajalugu</p> <p>Võõrkeel</p> <p>Kehaline kasvatus</p> <p>Kirjandus</p> <p>Matemaatika</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>karjääri planeerimine</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>tervis ja ohutus</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>
<p>Tekstiloo</p> <ul style="list-style-type: none"> • jutustab, kirjeldab, arutleb suuliselt ja kirjalikult, vormistab kirjalikud tekstid korrektselt; • esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne); 	<p>Tekstiloo</p> <p>Ümberjutustamine: tekstilähedane, kokkuvõtlik, valikuline.</p> <p>Loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult kui ka suuliselt. Lühiettekande esitamine.</p>	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p>	<p>Loodusõpetus</p> <p>Ajalugu</p> <p>Kirjandus</p> <p>Muusika</p> <p>Kehaline kasvatus</p> <p>Kunst</p>

	<p>Kirjeldamine: sõnavalik, oluliste ja iseloomulike tunnuste esitamine. Kirjelduse ülesehitus: üldmulje, detailid, hinnang. Eseme, olendi, inimese kirjeldamine.</p> <p>Autori suhtumine kirjeldatavasse ja selle väljendamine.</p> <p>Jutustamine. Oma elamustest ja juhtumustest jutustamine ning kirjutamine. Jutustuse ülesehitus. Ajalis-põhjuslik järgnevus tekstis. Sidus lausestus.</p> <p>Otsekõne jutustuses. Minavormis jutustamine.</p> <p>Arutlemine. Probleemide nägemine vaadeldavas nähtuses. Põhjuse ja tagajärje eristamine.</p>	<p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>ettevõtlikkuspädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>karjääri planeerimine</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>tervis ja ohutus</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>
<p>Õigekeelsus ja keelehoole</p> <ul style="list-style-type: none"> tunneb eesti keele häälikusüsteemi, järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhireegleid; moodustab ja kirjavahemärgistab lihtlauseid, sh koondlauseid; rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes. 	<p>Õigekeelsus ja keelehoole</p> <p><u>Üldteemad</u></p> <p>Eesti keel teiste keelte seas. Teised Eestis kõneldavad keeled.</p> <p>Sugulaskeeled ja sugulasrahvad.</p> <p><u>Häälikuõpetus ja õigekiri</u></p> <p>Tähestik. Täis- ja kaashäälikud. Suluga ja suluta häälikud. Helilised ja helitud häälikud. Täis- ja kaashäälikuühend.</p> <p>Kaashäälikuühendi õigekiri.</p> <p>Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades).</p> <p><u>Sõnavaraõpetus</u></p> <p>Liitsõnamoodustus: täiend- ja põhiosa, liitsõna</p>	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p>	<p>Kirjandus</p> <p>Kehaline kasvatus</p> <p>Ajalugu</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Matemaatika</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>karjääri planeerimine</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p>

	<p>tähendusvarjund. Liitsõna ja liitega sõna erinevused.</p> <p>Sõnavara avardamine ja täpsustamine. Sõna tähenduse leidmine sõnaraamatutest (nii raamatu- kui ka veebivariandist).</p> <p><u>Vormiõpetus</u></p> <p>Sõnaliigid: tegusõnad, käandsõnad ja muutumatud sõnad.</p> <p>Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik. Jaatava ja eitava kõne kasutamine. Tegusõna pööramine ainsuses ja mitmuses. Tegusõna oleviku- ja minevikuvormi kasutamine tekstis.</p> <p>Käändsõna. Käändsõnade liigid: nimisõna, omadussõna, arvsõna, asesõna. Käänamine. Käänded, nende küsimused ja tähendus. Õige käände valik sõltuvalt lause kontekstist.</p> <p>Ainsus ja mitmus.</p> <p><u>Lauseõpetus</u></p> <p>Lause. Alus ja öeldis. Lause laiendamise lihtsamaid võimalusi. Korduvate lauseliikmete kirjavahemärgistamine koondlauses. Koondlause kasutamine tekstis.</p> <p>Lihtlause. Lihtlause kirjavahemärgid. Küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärgid ja kasutamine.</p> <p><u>Muud õigekirja teemad</u></p> <p>Algustäheõigekiri: nimi, nimetus ja pealkiri. Isiku- ja kohanimed.</p>	<p>ettevõtlikkuspädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>tervis ja ohutus</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>
--	---	--	---

6. klass			
Taotletavad õpitulemused	Õppesisu	Üldpädevused	Lõiming
<p>Suuline ja kirjalik suhtlus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valib juhendamise toel suhtluskanali; peab sobivalt telefoni- ja mobiilivestlusi, kirja- ja meilivahetust; • võtab loetut ja kuuldut lühidalt kokku nii suulises kui ka kirjalikus vormis. • leiab koos partneri või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku keelevormi; 	<p>Suuline ja kirjalik suhtlus</p> <p>Arvamuse avaldamine, põhjendamine paaris- või rühmatöö käigus, kõnejärg. Kaaslase parandamine, täiendamine. Arvamuse tagasivõtmine, kaaslasega nõustumine, kaaslase täiendamine, parandamine.</p> <p>Kaasõpilaste töödele hinnangu andmine ja tunnustuse avaldamine.</p> <p>Klassivestlus, diskussioon. Telefonivestlus: alustamine, lõpetamine.</p> <p>Suhtlemine virtuaalkeskkonnas: eesmärgid, võimalused, ohud (privaatse ja avaliku ala eristamine). E-kiri.</p>	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p> <p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>Kirejandus</p> <p>Kunst</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Matemaatika</p> <p>elukestev õpe ja karjääri planeerimine</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>tervis ja ohutus</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>

<p>Teksti vastuvõtt</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb tavalisi tekstiliike ja nende kasutusvõimalusi; • võrdleb tekste omavahel, esitab küsimusi ja arvamusi ning teeb lühikokkuvõtte; • kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid tekstide tõlgendamisel ja seostamisel; 	<p>Teksti vastuvõtt</p> <p>Raadio- ja telesaadete eripära, vormid ning liigid, eesmärgistatud kuulamine/vaatamine. Oma sõnadega kokkuvõtte tegemine. Saatekava.</p> <p>Trükiajakirjandus. Pressifoto. Karikatuur. Pildiallkiri. Teabegraafika.</p> <p>Reklaam: sõnum, pildi ja sõna mõju reklaamis, adressaat, lastele mõeldud reklaam.</p> <p>Tarbetekstide keel: kataloogid, kasutusjuhendid, toodete etiketid.</p> <p>Skeemist, tabelist, kuulutusest, sõiduplaanist, hinnakirjast andmete kirjapanek ja seoste väljatoomine.</p>	<p>väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p> <p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>ettevõtlikkuspädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>Kirjandus</p> <p>Kunst</p> <p>Ajalugu</p> <p>Kehaline kasvatus</p> <p>Matemaatika</p> <p>karjääri planeerimine</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>tervis ja ohutus</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>
--	---	--	---

<p>Tekstiloomed</p> <ul style="list-style-type: none"> • leiab juhendamise toel tekstiloomeks vajalikku kirjalikku või suusõnalist teavet raamatukogust ja internetist; • tunneb esinemise ettevalmistuse põhietappe; • tunneb kirjutamisprotsessi põhietappe; • kirjutab eesmärgipäraselt loovtöid ja kirju (ka e-kirju ja sõnumeid), oskab leida ja täita lihtsamaid planke ja vorme; • avaldab viisakalt ja olukohaselt oma arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui ka kirjalikus vormis; • kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid tekste luues ja seostades; 	<p>Tekstiloomed</p> <p>Protsesskirjutamine: suuline eeltöö, kava ja mõttekaardi koostamine, teksti kirjutamine, viimistlemine, toimetamine, avaldamine, tagasiside saamine.</p> <p>Kirjandi ülesehitus. Sissejuhatus, teemaarendus, lõpetus. Mustand. Oma vigade leidmine ja parandamine.</p> <p>Alustekst, selle edasiarenduse lihtsamaid võtteid. Lisateabe otsimine. Erinevatest allikatest pärit info võrdlemine, olulise eristamine ebaolulisest, selle väljakirjutamine. Uue info seostamine oma teadmiste ja kogemustega, selle rakendamine konkreetsest tööülesandest lähtuvalt.</p> <p>Visuaalsed ja tekstilised infoallikad, nende usaldusväärsus. Teksti loomine pildi- ja näitmaterjali põhjal. Fakt ja arvamus.</p> <p>Kiri, ümbriku vormistamine.</p> <p>Lühietekanne, esitlus Internetist või teatmeteostest leitud info põhjal. Privaatses ja avalikus keskkonnas suhtlemise eetika.</p>	<p>väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p> <p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>ettevõtlikkuspädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>Kirjandus</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Kunst</p> <p>Ajalugu</p> <p>Kehaline kasvatus</p> <p>Matemaatika</p> <p>karjääri planeerimine</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>tervis ja ohutus</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>
<p>Õigekeelsus ja keelehoole</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb eesti keele häälikusüsteemi, sõnaliikide tüüpjuhte ja lihtvormide kasutust, järgib eesti õigekirja 	<p>Õigekeelsus ja keelehoole</p> <p><u>Üldteemad</u></p> <p>Kirjakeel, argikeel ja murdekeel</p>	<p>väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p>	<p>Kirjandus</p> <p>Kunst</p> <p>Ajalugu</p> <p>Kehaline kasvatus</p>

<p>aluseid ja õpitud põhireegleid;</p> <ul style="list-style-type: none"> • moodustab ja kirjavahemärgistab lihtlauseid, sh koondlauseid ja lihtsamaid liitlauseid; • leiab ja kontrollib „Eesti õigekeelsus-sõnaraamatust“ sõna tähendust ja õigekirja; • tunneb ära õpitud tekstiliigi; • rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes, tekste analüüsid ja hinnates. 	<p><u>Häälikuõpetus ja õigekiri</u></p> <p><i>g, b, d</i> s-i kõrval. <i>h</i> õigekiri. <i>i</i> ja <i>j</i> õigekiri (tegianimed ja liitsõnad). <i>gi-</i> ja <i>ki-</i>liite õigekiri. Sulghäälik võõrsõna algul ja sõna lõpus, sulghäälik sõna keskel.</p> <p><i>f-i</i> ja <i>š</i> õigekiri. Õppetegevuses vajalike võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri. Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades).</p> <p>Õigekirja kontrollimine sõnaraamatutest (nii raamatust kui veebivariandist).</p> <p><u>Sõnavaraõpetus</u></p> <p>Kirjakeelne ja kõnekeelne sõnavara, uudissõnad, murdesõnad, släng.</p> <p>Sõna tähenduse leidmine sõnaraamatutest (nii raamatu- kui ka veebivariandist).</p> <p><u>Vormiõpetus</u></p> <p>Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Omadussõna käänamine koos nimisõnaga. <i>lik-</i> ja <i>ne-</i>liiteliste omadussõnade käänamine ja õigekiri. Omadussõnade võrdlusastmed. Võrdlusastmete kasutamine. Omadussõnade tuletusliited. Omadussõnade kokku- ja lahkukirjutamine (<i>ne-</i> ja <i>line-</i>liitelised omadussõnad).</p> <p>Arvsõnade õigekiri. Rooma numbrite kirjutamine.</p>	<p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>ettevõtlikkuspädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>Matemaatika</p> <p>karjääri planeerimine</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>tervis ja ohutus</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>
--	---	--	---

	<p>Põhi- ja järgarvsõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Kuupäeva kirjutamise võimalusi. Arvsõnade käänamine. Põhi- ja järgarvsõnade kirjutamine sõnade ja numbritega, nende lugemine. Arvsõnade kasutamine tekstis. Asesõnade käänamine ja kasutamine.</p> <p>Sõnaraamatute kasutamine käandsõna põhivormide kontrollimiseks.</p> <p><u>Lauseõpetus</u></p> <p>Liitlause. Lihtlausete sidumine liitlauseks. Sidesõnaga ja sidesõnata liitlause. Kahe järjestikuse osalausega liitlause kirjavahemärgistamine.</p> <p>Otsekõne ja saatelause. Saatelause otsekõne ees, keskel ja järel.</p> <p>Otsekõne kirjavahemärgid. Otsekõne kasutamise võimalusi.</p> <p>Üte ja selle kirjavahemärgid.</p> <p><u>Muud õigekirja teemad</u></p> <p>Algustäheõigekiri: ajaloosündmused; ametinimetused ja üldnimetused; perioodikaväljaanded; teoste pealkirjad.</p> <p>Üldkasutatavad lühendid. Lühendite õigekiri, lühendite lugemine.</p>		
--	---	--	--

7. klass Eesti keel
Taotletavad õpitulemused
<p><u>Suuline ja kirjalik suhtlus</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuuldust ja loetust kokkuvõtte tegemine, asjakohaste küsimuste esitamine. • Meilivahetus, meili kirjutamine ja keelevahendite valik. • Aktuaalse meediateksti kommenteerimine vestlusingis.
<p><u>Teksti vastuvõtt</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Sõnalise teksti seostamine pildilise teabega (foto, joonis, skeem jm). Pilttekstide ja teabegraafika lugemine ja tõlgendamine. • Meedia olemus ja eesmärgid tänapäeval. Meediatekstide tunnused. Põhilised meediakanalid. • Kvaliteetajakirjandus ja meelelahutuslik meedia. Fakti ja arvamuse eristamine. • Meediatekstide põhiliigid: uudislugu, arvamislugu, intervjuu, reportaaž, kuulutus. • Uudisloo ülesehitus ja pealkiri. • Arvamusloo ülesehitus ja pealkiri. • Tele- ja raadiosaated.
<p><u>Tekstiloome</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kirja kirjutamine ja vormistamine, keelevahendite valik. • Teabe edastamine, reprodutseerimine, seostamine konkreetse teema või isikliku kogemuse piires. • Uudisloo kirjutamine: materjali kogumine, infoallikad, vastutus avaldatu eest. • Uudisloo pealkirjastamine.

- Intervjuu tegemine: valmistumine, küsitlemine, kirjutamine, toimetamine ja vormistamine.
- Kirjalike tööde vormistamise põhimõtted. Teksti arvutitöötlus.
- Arvamusloo suuline ja kirjalik kommenteerimine: isikliku seisukoha kujundamine käsitletava probleemi kohta, selle põhjendamine.

Õigekeelsus ja keelehoole

Üldteemad

- Kirjakeel ja argikeel. Eesti keele murded. Oskussõnavara. Sõnadeta suhtlemine.

Häälikuõpetus ja õigekiri

- Häälikute liigitamine. Kaashäälikuühendi põhireegli rakendamine liitega sõnades, kaashäälikuühendi õigekirja erandid. Veaohtliku häälikuõigekirjaga sõnad.
- Omasõnad ja võõrsõnad. Veaohtlike võõrsõnade õigekiri.
- Silbitamine, pikk ja lühike silp.
- Õigehääldus: rõhk ja välde. Välte ja õigekirja seosed.
- ÕS-ist (nii veebi- kui ka raamatuvariandist) õigekirja ja õigehäälduse kontrollimine.

Sõnavaraõpetus

- Sõna ja tähendus, sõnastuse rikastamine, sünonüümide tähendusvarjundid. Homonüümid ja veaohtlikud paronüümid.

Vormiõpetus ja õigekiri

- Sõnaliigid: tegusõnad, käandsõnad (nimi-, omadus, arv- ja asesõnad) ja muutumatud sõnad (määr-, kaas-, side- ja hüüdsõnad). Sõnaliikide funktsioon lauses.
- Tegusõna pöördelised vormid: pööre, arv, aeg, kõneviis, tegumood. Tegusõna vormide kasutamine lauses. Tegusõna käändelised

vormid. Tegusõna astmevaheldus: veahtlikud tegusõnad ja sõnavormid. Õige pöördvormi leidmine ÕS-ist, vormimoodustus tüüpsõna eeskujul. Liit-, ühend- ja väljendtegasõna.

- Tegusõna kokku- ja lahkukirjutamine.
- Käändsõnad. Käänetevahelised seosed. Veahtlikud käändevormid. Käändsõna astmevaheldus: veahtlikud käändsõnad ja sõnavormid. Õige käändevormi leidmine ÕS-ist, vormimoodustus tüüpsõna eeskujul.
- Omadussõna võrdlusastmed: veahtlikud sõnad.
- Käändsõna kokku- ja lahkukirjutamine.
- Numbrite kirjutamine: põhi- ja järgarvud, kuupäevad, aastad, kellaajad.
- Muutumatud sõnad. Määr- ja kaassõnade eristamine.

8. klass Eesti keel

Taotletavad õpitulemused

Suuline ja kirjalik suhtlus

- Suhtlusolukord, suhtlusolukorra komponendid, suhtluspartnerid. Erinevates suhtlusolukordades osalemine. Suhtlusolukorraga arvestamine. Suhtlemisel partneri arvestamine.
- Suulise suhtlemise tavad eesti keeles: pöördumine, tervitamine, telefonivestlus.
- Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine. Rühmatöö käigus arvamuse avaldamine ja põhjendamine. Diskussioon. Kompromissi leidmine, kaaslaste õeldu/ tehtu täiendamine ja parandamine. Kaaslaste tööle põhjendatud hinnangu andmine.
- Suulise arutelu tulemuste kirjalik talletamine.
- Väitlus, väitluse reeglid.

Teksti vastuvõtt

- Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe-, meedia- ja reklaamižanrid), nende eesmärgid.
- Teksti vastuvõtmise viisid. Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine.
- Kõne kuulamine, märkmete tegemine. Konspekterimine. Kõne põhjal küsimuste esitamine.
- Tekstist olulisema teabe ja probleemide leidmine, tekstist kokkuvõtte tegemine.
- Reklaamtekst, reklaamtekstide eesmärk ja tunnused. Reklaami keel. Kriitiline lugemine. Avalik ja varjatud mõjutamine. Peamised keelelised mõjutamisvõtted, demagoogia.
- Meediaetika kesksed põhimõtted. Sõnavabaduse põhimõte ja selle piirangud.
- Teabetekstide eesmärk, teabeteksti tunnused ja ülesehitus. Juhend ja uurimus.

Pilttekstide ja teabegraafika lugemine ja tõlgendamine.

Tekstiloome

- Teabe edastamine, reprodutseerimine, seostamine konkreetse teema või isikliku kogemuse piires.
- Erinevat liiki alustekstide põhjal kirjutamine. Refereerimine. Teabeallikatele ja alustekstidele viitamise võimalused. Viidete vormistamine.
- Kõneks valmistumine, kõne koostamine ja esitamine. Kõne näitlikustamine. Ettekande koostamine ja esitamine.
- Kirjandi kirjutamise eeltöö: mõtete kogumine, kava koostamine, mustandi kirjutamine. Kirjandi teema ja peamõte, kirjandi ülesehitus. Teksti liigendamine.
- Jutustava, kirjeldava või arutleva kirjandi kirjutamine.

<p><u>Õigekeelsus ja keelehoole</u></p> <p>Üldteemad</p> <ul style="list-style-type: none"> Eesti kirjakeele kujunemine 19. sajandil. <p>Algustähe õigekiri</p> <ul style="list-style-type: none"> Nimi, nimetus ja pealkiri. Isikud ja olendid; kohad ja ehitised; asutused, ettevõtted ja organisatsioonid; riigid ja osariigid; perioodikaväljaanded; teosed, dokumendid ja sarjad; ajaloosündmused; üritused; kaubad. <p>Lauseõpetus ja õigekiri</p> <ul style="list-style-type: none"> Lause. Lause suhtluseesmärgid. Lauseliikmed: öeldis, alus, sihitis, määrus ja öeldistäide. Täiend. Korduvate eri- ja samaliigiliste lauseliikmete ja täiendite kirjavahemärgistamine, koondlause. Lisandi ja ütte kirjavahemärgistamine ja kasutamine lauses. Liht- ja liitlause. Lihtlause õigekiri. Rindlause. Rindlause osalause ühendamise võimalused, rindlause kirjavahemärgistamine. Põimlause. Pea- ja kõrvallause. Põimlause õigekiri. Segaliitlause. Lauselühend. Lauselühendi õigekiri. Lauselühendi asendamine kõrvallausega. Liht- ja liitlause sõnajärg. Otsekõne, kaudkõne ja tsitaat. Otsekõnega lause muutmine kaudkõneks.

9. klass Eesti keel			
Taotletavad õpitulemused	Õppesisu	Üldpädevused	Lõiming
<p><u>Suuline ja kirjalik suhtlus</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud. Veebipõhised suhtluskanalid: jututoad, blogid, kommentaarid. Veebis kommenteerimine. 	<p><u>Suuline ja kirjalik suhtlus</u></p> <ul style="list-style-type: none"> oskab oma seisukohti väljendada ning sõnastab vajaduse korral eriarvamuse; esitab kuuldu ja loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab 	<p>väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p>	<p>Kirjandus</p> <p>Võõrkeeled</p> <p>Kunst</p> <p>Ajalugu</p> <p>Geograafia</p>

<p>Keeleviisakus ja -väarikus. Anonüümsuse mõju keelekasutusele.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktuaalse meediateksti kommenteerimine vestlusingis. Loetu kirjalik ja suuline vahendamine. Suhtlemine ajakirjanikuga. • Väitlus, väitluse reeglid. 	<p>hinnanguid;</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab kuuldu ja loetu nii suulises kui ka kirjalikus vormis kokku võtta; • oskab nii suhtlust kui ka teemasid algatada, arendada, tõrjuda ja katkestada; • oskab eakohastel teemadel arutleda ja probleemülesandeid lahendada ning osaleb diskussioonides; • kasutab asjakohaseid suulise ja kirjaliku suhtlemise tavasid ja võimalusi. 	<p>enesemääratluspädevus</p> <p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>Loodusõpetus</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Matemaatika</p> <p>elukestev õpe ja karjääri planeerimine</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>tervis ja ohutus</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>
<p><u>Teksti vastuvõtt</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Veebilehed: eesmärgid ja ülesehitus. Veebist teabe otsimine, teabeallikate ja info kriitiline hindamine. • Teabe talletamine ja süstematiseerimine. • Sõnalise teksti seostamine pildilise teabega (foto, joonis, skeem jm). Pilttekstide ja teabegraafika lugemine ja 	<p><u>Teksti vastuvõtt</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi; • loeb ja kuulab sihipäraselt, kriitiliselt ning arusaamisega nii oma huvivaldkondade kui ka õpi- ja elutarbelisi tekste; • teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist ja autorist; 	<p>väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p> <p>õpipädevus</p>	<p>Kirjandus</p> <p>Võõrkeeled</p> <p>Kunst</p> <p>Ajalugu</p> <p>Geograafia</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Matemaatika</p>

<p>tõlgendamine.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tarbetekstide eesmärk, tarbetekstide tunnused ja ülesehitus. Tarbe- ja teabetekstidest olulise info leidmine, süstematiseerimine ja selle põhjal järelduste tegemine. • Funktsionaalstiilid: tarbe-, teabe-, meedia- ja reklaamitekstide keelekasutus. 	<ul style="list-style-type: none"> • suudab kasutatud keelevahendite kohta järeldusi teha ning märkab kujundlikkust mõjutusvahendina; • seostab omavahel teksti, seda toetavat tabelit, pilti ja heli; • oskab tekste võrrelda; osutab, mis tekstis on arusaamatuks jäänud; suudab teksti kohta küsimusi ja vastuväiteid esitada, arvamust avaldada, teksti vahendada ja kokku võtta, kommenteerida, tõlgendada ning oma kogemuse ja mõtetega seostada; • kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid teksti tõlgendamisel, seoste loomisel ning tekstile reageerides. 	<p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>elukestev õpe ja karjääri planeerimine</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>tervis ja ohutus</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>
<p><u>Tekstiloome</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Arutlusteema leidmine ja sõnastamine isikliku kogemuse või alustekstide põhjal. Arutluse põhiskeem: väide, põhjendus, järeldus. • Teksti pealkirjastamine. Tekstilõik, tekstilõigu ülesehitus. Lõikude järjestamise põhimõtted ja võimalused. • Teksti sidusus. Jutustava, kirjeldava ja arutleva tekstiosa 	<p><u>Tekstiloome</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • leiab tekstiloomeks vajalikku teavet raamatukogust ja internetist, valib kriitiliselt teabeallikaid ning osundab neid sobivas vormis; • tunneb kirjutamiseks ja esinemiseks valmistumise etappe; • oskab suuliselt esineda (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne); • oskab eesmärgipäraselt kirjutada, 	<p>väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p> <p>õpipädevus</p>	<p>Kirjandus</p> <p>Võõrkeeled</p> <p>Kunst</p> <p>Ajalugu</p> <p>Geograafia</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Matemaatika</p> <p>elukestev õpe ja</p>

<p>sidumine tervikuks.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sobivate keelendite valimine kõnelemisel ja kirjutamisel vastavalt suhtluseesmärkidele. • Kirjaliku ja suulise keelekasutuse eripära. • Teksti keeleline toimetamine: sõnastus- ja lausestusvigade parandamine. • Keeleteadmiste rakendamine töös tekstidega. Keelekujundite kasutamine tekstiloomel: konteksti sobivad ja sobimatud kujundid. • Tarbetekstide koostamine ja vormistamine: elulookirjeldus, seletuskiri, avaldus, taotlus. 	<p>eri liiki tekste (referaat, kirjand, kommentaar, arvamusaavaldus, elulugu, avaldus, seletuskiri) korrektselt vormistada ning suuliselt esitada;</p> <ul style="list-style-type: none"> • seostab oma kirjutise ja esinemise sündmuse või toiminguga eesmärgiga, vahendab kuulud ja loetud tekste sobiva pikkuse ja täpsusega, viidates allikale; • põhjendab ning avaldab viisakalt ja asjakohaselt arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui ka kirjalikult; • oskab kasutada omandatud keele- ja tekstimõisteid nii tekste luues kui ka seostades. 	<p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>karjääri planeerimine</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>tervis ja ohutus</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>
<p><u>Õigekeelsus ja keelehoole</u></p> <p>Üldteemad</p> <ul style="list-style-type: none"> • Keeleuendus. Kirjakeele areng tänapäeval: võimalused ja ohud. • Keelesugulus, soomeugri ja indoeuroopa keeled. • Eesti keele eripära, võrdlus teiste keeltega. <p>Häälikuõpetus ja õigekiri</p>	<p><u>Õigekeelsus ja keelehoole</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • väärtustab eesti keelt ühena Euroopa ja maailma keeltest ning tajub eesti keele eripära, suhestab keeli teadlikult, tajub nende erinevusi; • järgib eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid, oskab leida õigekirjajuhiseid internetiallikatest ning sõnaja käsiraamatutest, 	<p>väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p> <p>õpipädevus</p>	<p>Kirjandus</p> <p>Võõrkeeled</p> <p>Kunst</p> <p>Ajalugu</p> <p>Geograafia</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Matemaatika</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Muutumatu sõnade kokku- ja lahkukirjutamine. • Tsitaatsõnade märkimine kirjas. Võõrnimede õigekiri ja vormimoodustus. • Lühendamise põhimõtted ja õigekiri, lühendite käänamine. • Poolitamine, sh võõrsõnade ja nimede poolitamine. • Arvuti keelekorrektori kasutamine. <p>Sõnavaraõpetus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Keelendite stiilivärving, seda mõjutavad tegurid. Fraseologismid, nende stiilivärving. • Sõnavara täiendamise võimalused: sõnade tuletamine, liitmine ja tehissõnad. Sagedamini esinevad tuletusliited ja nende tähendus. • Eesti keele olulisemad sõna- ja käsiraamatud, keealased veebiallikad. Sõnaraamatute kasutamine sõnade tähenduse ja stiilivärvingu leidmiseks. 	<p>kasutab arvuti õigekirjakorrektorit;</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuleb eesti kirjakeelega toime tava-suhtluses ja avalikult esinedes ning edasi õppides; • teab eesti keele häälikusüsteemi, sõnaliike ja -vorme ning lauseehituse peajooni, tunneb keelendite stiiliväärtust, kasutab ja mõistab tekstis keelendeid; • teab õpitud tekstiliikide keelelisi erijooni, kasutab tekste koostades tavakohast ülesehitust ning vormistust; • teab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt kõnekeelest; • teab eesti kirjakeele arengu etappe ja eesti keele murdeid. 	<p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>elukestev õpe ja karjääri planeerimine</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>tervis ja ohutus</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>
<p>5. klass Kirjandus</p>			

Taotletavad õpitulemused	Õppesisu Õppetegevus: lugemine, jutustamine, teksti tõlgendamine, analüüs, mõistmine; esitamine; omalooming	Üldpädevused	Lõiming
<p>I. LUGEDA ON HUVITAV</p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> *tunneb kirjanduse põhiliike, *oskab kaaslastega arutleda ja kaasõpilast kuulata, *oskab kirjutada lühikest omaloomingulist teksti; *oskab leida lihtsamat infot teatmeteosest *Oskab leida sõnadele vasteid; *oskab võrrelda ilukirjandus- ja teabeteksti (retseptide näitel); *tunneb mõisteid <i>riim, värss, salm, rütm</i>; *oskab leida näitest luule tunnuseid; *oskab juttu oma sõnadega ümber jutustada; *oskab teksti kavastada; *oskab luuletust peast esitada; *oskab kaaslast kuulata; *oskab kirjutada lühikest omaloomingulist teksti 	<ul style="list-style-type: none"> •Tutvumine kasutatava õppekirjandusega, õpieesmärkide seadmine kooliaastaks; •oma lemmikraamatust jutustamine, ema või vanema jutustusega võrdlemine; •infootsing internetist: kirjaniku ja teose seostamine; •rühmatöö: tegelaste käitumise hindamine; •kirjanduse liikidega tutvumine; •fantaasiajutu või jätkuloo kirjutamine; •kirja kirjutamine; •morsesõnumi dešifreerimine; •kirjaniku kohta info otsimine teatmeteosest; •võõrsõnadele vastete otsimine; •pildi põhjal jutu kirjutamine. •Vanade mõõtühikute tähenduse otsimine teatmeteosest; •võõrsõnadele vastete leidmine •sõnadele riimide leidmine; •luuletuse jätkamine; •luuletuse mõistmine ja luule tunnuste leidmine näitest; 	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p> <p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Kunst</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Ajalugu</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Matemaatika</p> <p>elukestev õpe ja karjääri planeerimine</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p>

<p>*teab, mis on teksti ümberjutustamine ja mis on teksti kokkuvõtmine;</p> <p>*oskab loetut ja kuuldut ümber jutustada ning lühidalt kokku võtta;</p> <p>*oskab lugu eri moodi ümber jutustada;</p> <p>*oskab tekstist tähtsama info üles leida;</p> <p>*oskab tekstist fakte leida.</p>	<ul style="list-style-type: none"> •luuletuse pähe õppimine ja esitamine; •teksti kavastamine; •loomajutu kirjutamine, •pildi põhjal teksti arendamine; •esmaabi õpetuse kirjutamine. •Erinevat moodi ümberjutustamine: teksti täiendades; teksti kärpides, kokku võttes; •olulisima info, faktide leidmine tekstist; •lünkteksti täitmine loetu põhjal; •tuleviku tunniplaani kirjutamine; •loole järje kirjutamine; •pildi põhjal jutu kirjutamine; •luuletuse sisu ümberjutustamine; •luuletuse esitamine; •põhimõistete meenutamine ja kinnistamine ristsõna abil. 		<p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>tervis ja ohutus</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>
<p>II. VANA AJA LOOD JA LAULUD</p> <p>Õpilane:</p> <p>*tunneb rahvaluule põhimõisteid ja liigitust;</p> <p>*oskab nimetada muinasjutu tunnuseid;</p> <p>*oskab kuulata kaaslase muinasjuttu ja selle kohta küsimusi esitada;</p> <p>*oskab peast muinasjuttu jutustada;</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Rahvajuttude jutustamine rühmas või paaris; •intervjueerimine, märkmete tegemine ja kokkuvõtte kirjutamine; •mõistekaardi täitmine; •muinasjutu karakteri väljamõtlemine; •pildi põhjal fantaseerimine; •info leidmine Šotimaa kohta; 	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p>	<p>Muusika</p> <p>Ajalugu</p> <p>Eesti keel</p> <p>Kunst</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Matemaatika</p>

<p>*teab mõisteid <i>muinasjutt, rahvajutt, loomajutt, fantaasiajutt</i>;</p> <p>*kirjutab omaloomingulise rahvajutu;</p> <p>*oskab arutleda tegelase käitumise üle, seda hinnata;</p> <p>*oskab täita mõtte- ja mõistekaarti;</p> <p>*oskab teatmeteostest vajalikku infot leida.</p> <p>*tunneb mõisteid <i>muistend, pajatus, naljand, anekdoot, regivärsiline rahvalaul, riimiline rahvalaul</i> ja oskab neid oma sõnadega selgitada;</p> <p>*oskab rahvamuistendi, naljandi ning regilaulu tunnuseid tekstist leida;</p> <p>*oskab nimetada muistendeid ja rahvalaule;</p> <p>*oskab peast anekdooti rääkida;</p> <p>*oskab kirjutada muistendit.</p> <p>*oskab võrrelda tänapäeva rahvaluulet traditsioonilise rahvaluulega;</p> <p>*teab tänapäeva rahvaluule liigitust;</p> <p>*oskab tänapäeva rahvaluule kohta oma elust näiteid tuua;</p> <p>*oskab tekstist koomilist leida;</p> <p>*oskab selgitada lihtsamaid metafoore ja fraseologisme.</p>	<ul style="list-style-type: none"> •fantaasialoo kirjutamine; •uudisest muinasjutu tegemine; •muinasjuttude võrdlemine; • karakteristika koostamine; •tekstikatkendi illustreerimine; •muinasjutule alternatiivse lõpu mõtlemine. •mõttekaardi täitmine •anekdoodi, naljandi, vanasõna tähenduse tõlgendamine; •omaloominguliste tekstide (muistend, muinasjutt, regivärss, mõistatus) koostamine; •regilaulude kuulamine; •regivärsi tunnuste märkimine näite põhjal. • koomiksi joonistamine; •kilplaste tegevuste tõlgendamine ja huumori leidmine tekstist; •teksti ümberjutustamine; •mõistatuste, naljavanasõnade väljamõtlemine; •vigurmuinasjutu kirjutamine; •luuletuste lugemine, sisu tõlgendamine; •murdekeelenditele eestikeelsete vastete leidmine. 	<p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>elukestev õpe ja karjääri planeerimine</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>tervis ja ohutus väärtused ja kõlblus</p>
--	---	--	--

<p>III. RAHVAKALENDER</p> <p>Mihklipäev.</p> <p>Hingedepäev.</p> <p>Mardipäev.</p> <p>Kadripäev.</p> <p>Õpilane:</p> <p>*oskab nimetada eesti rahvakalendri tähtpäevi mihklipäevast kadripäevani;</p> <p>*teab rahvakalendri tähtpäevade traditsioone;</p> <p>*oskab võrrelda tähtpäevade traditsioonilist ja tänapäevast kombestikku;</p> <p>*oskab jutustada oma kogemustest seoses rahvakalendri tähtpäevadega.</p> <p>*oskab kirjutada eri liiki lühikesi tarbetekste (menüü, kutse, postkaart);</p> <p>*oskab arutleda rühmas;</p> <p>*oskab luuletust korrektselt vormistada ja kujundada A4 paberile.</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Pildi järgi jutustamine; •seletuskirja kirjutamine; •luuletuse proosatekstiks kirjutamine; •luuletuse jätkamine; •halloweeni-teemaline poolt-vastu-diskussioon; •mardi- ja kadripäeva plakati ja kava tegemine; •tähtpäevadest jutustamine, nende omavahel võrdlemine, rühmaarutelu; •teksti lugemine ja tõlgendamine; •teksti ümberjutustamine tegelase vahetusega; •omaloomingulise jutu koostamine oma elust. •Jõulumenüü kirjutamine; •postkaardi ja SMS-i kirjutamine; •arutelu oma kingikogemuste üle; •rühmatöö: jõulude tähtsuse üle arutlemine; •luuletuste lugemine; •luuletusele järje kirjutamine; •rollimäng luuletuse tegelaste põhjal; •jõululuuletuse ümberkirjutamine ja kujundamine 	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p> <p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Ajalugu</p> <p>Muusika</p> <p>Kunst</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>elukestev õpe ja karjääri planeerimine</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>tervis ja ohutus</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>
<p>IV. MEIE OLEME EESTLASED. MEIE KODU ON EESTIMAA</p> <p>Õpilane:</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Katkendite lugemine ajalooainelistest jutustustest; •klassi- ja rühmaarutelu eestluse ja kodu 	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Ajalugu.</p>

<ul style="list-style-type: none"> •oskab arutleda rühmas, kuulab kaaslase arvamust ja avaldab enda oma; •oskab ilukirjandusteksti argikeelde tõlkida •oskab katkendis sündmustikku õigesti järjestada; •oskab leida märksõna Wikipediast ja eesti entsüklopeediast. •teab mõisteid kodulugu, sugupuu, perearhiiv; •oskab koguda andmeid enda sugupuu tegemiseks ja sugupuud joonistada; •oskab kirjutada pildiallkirja korrektse lausena; •oskab võrrelda oma ja vanavanemate lapsepõlve; •oskab võrrelda digi- ja tavafotosid; •oskab ilmekalt luuletust lugeda. 	<p>teemadel;</p> <ul style="list-style-type: none"> •foto põhjal fantaseerimine; •piltluuletuse kirjutamine; •tänapäeva kooli ja kloostrikooli võrdlemine; tegelase tegevuskava koostamine; •ilukirjandusliku teksti argikeelde tõlkimine; •loetud teksti sündmustiku õige järjestamine, •info leidmine Landeswehri sõja ning vabadussõja kohta Wikipediast ja eesti entsüklopeediast, info kõrvutamine. •Perearhiivist leitud pildi põhjal jutustamine; •vanavanemate lugude kuulamine, sugupuu joonistamine; •pildiallkirjade kirjutamine; •oma perepildi ja pere ajalehe tegemine; •digipiltide ja paberpiltide võrdlemine; •oma lapsepõlve ja vanavanemate lapsepõlve võrdlemine rühmades; •oma Eesti kaardi kaunistamine; •kodumaaluuletuste lugemine; •Eesti- või koduteemalise luuletuse väljamõtlemine. 	<p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p> <p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>Kirjandus</p> <p>Kunst</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Matemaatika</p> <p>elukestev õpe ja karjääri planeerimine</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskkond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>tervis ja ohutus</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>
<p>V. ÕPIME KEELT HÄSTI KASUTAMA</p> <p>Õpilane:</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Stiilivõtete leidmine tekstist; •erinevate keelte teretuste võrdlemine; •tegelase päevikusissekande kirjutamine; 	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Kunst</p>

<ul style="list-style-type: none"> •oskab luuletusest leida stiilivõtteid; •oskab loetu põhjal edasi mõtiskleda, •oskab tegelast iseloomustada ja kirjeldada; •eristab jutustavat, kirjeldavat ja arutlevat teksti; •oskab argikeelt ja kirjakeelt eristada ning argikeelse teksti kirjakeelseks muuta; •oskab jutustada erineval hääletoonil ja viisil; •teab, mis on väärtushinnang ja oskab nimetada väärtusi. •oskab kavapunkti liitlauseks teha; •oskab teksti kohta erineva raskusega küsimusi esitada; •oskab koostada eeskava; •teab ja tunneb infoallikaid, kust leida infot kirjaniku kohta; •oskab võrrelda oma kodu vanaaegsega; •oskab leida tekstist murde tunnuseid ja suudab teksti kirjakeelde tõlkida; •oskab kaaslast tähelepanelikult kuulata. •oskab rühmas teksti katkendi lavastada; •oskab luuletust erineval hääletoonil ja viisil esitada; 	<ul style="list-style-type: none"> •karakteri väljamõtlemine; •pildi järgi dialoogi kirjutamine; •argikeelse teksti kirjakeelseks muutmine; •lühikeste sõnavõtude ja kõnede esitamine; •jutustavate, kirjeldavate ja arutlevate tekstilõikude eristamine; •tegelase iseloomustuse kirjutamine; •tegelaste keelekasutuse analüüsimine; •teksti jätkamine ja fantaseerimine; •arutelu tegelaste väärtushinnangute üle; •filmi („Arabella, mereröövli tütar“ või „Pollyanna“) vaatamine, •teksti ja pildikeele võrdlemine. •Kavapunktide laiendamine; •erineva raskusastmetega küsimuste esitamine teksti kohta; •loo jätkamine; •eeskava ettevalmistamine; •ürituse kava koostamine; •oma lemmikesineja hindamine; •infootsing Oskar Lutsu kohta; •talu ja oma tänapäevakodu võrdlus; •murdeteksti tõlkimine kirjakeelde ja murdetunnuste leidmine tekstist; 	<p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p> <p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>Loodusõpetus</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Inglise keel</p> <p>elukestev õpe ja karjääri planeerimine</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>tervis ja ohutus</p>
--	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> •oskab kaaslaste ja enda esitust hinnata; •oskab võrrelda maa- ja poetoitu ning sõnastab järelduse; •oskab kirjutada mudel-luuletust. 	<ul style="list-style-type: none"> •aheljutu jutustamine kogu klassiga. •Teksti esitamine dialoogina, rühmades; •teksti dramatiseerimine, lavastamine ning esitamine; •etlemine rühmades, klassi ees, paarides; •luuletuse esitamine erineva hääletooniga; •klassiarutelu suureks kasvamise teemal; •mudelluuletuse kirjutamine, •luuletuse illustreerimine; •maatoidu ja poetoidu võrdlus; •esinemisoscuse test. 		väärtused ja kõlblus
<p>VI. RAAMATUD MUUDAVAD MAAILMA</p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> •oskab teabeteksti lugeda ja sellest aru saada; •teab saviraamatute ja paberi ajalugu; •oskab maakaardil näidata paberi sünniga seotud kohti; •mõistab, mis on ohuolukord, oskab ohuolukorras õigesti käituda; •arutleb ohutuse üle rühmas; •oskab pilti tekstina esitada ning vastupidi. 	<ul style="list-style-type: none"> •Sõnumi pildiline kujutamine; •karakterite suuline iseloomustamine märksõnade põhjal; •ohutusnõuetega tutvumine ja ohutuse meelespea koostamine; •teabetekstide lugemine raamatu ajaloost ja kujundamisest; •teksti alusel paberi sünniga seotud kohtade maakaardile märkimine; •teksti kirjutamine puidule või kivile; •paberile ja muule materjalile kirjutamise võrdlemine, erinevuste leidmine. •Teksti kaunistamine ja illustreerimine; 	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p> <p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-,</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Ajalugu</p> <p>Kunst</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Matemaatika</p> <p>elukestev õpe ja karjääri planeerimine</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p>

<ul style="list-style-type: none"> •oskab paberraamatuid ja e-raamatuid võrrelda; •oskab kauni käekirjaga luuletust ümber kirjutada ja kujundada; •tunneb trükkimise ja koolikirjutamise ajalugu; •oskab teksti põhjal karakteri kohta järeldusi teha; •oskab leida veebilehelt infot; •mõistab aimeteksti ja oskab sealt infot leida. •teab raamatute ajaloost; •oskab filmi ja kirjandusteost võrrelda; •teab peamisi tuleohutus-nõudeid; •oskab veebilehelt infot leida; •oskab luuletuse sisu mõista ja tõlgendada; •teab õppeteema põhimõisteid. 	<ul style="list-style-type: none"> •luuletuse ilukirjas ümberkirjutamine; •arutelu raamatute tuleviku üle; •e-raamatu ja paberraamatu võrdlus; •raamatu kaane kujundamine; •karakterit analüüs; •raamatute hindamine välimuse järgi; •aimeteksti põhjal lünkteksti täitmine; •trükkimise kohta info otsimine internetist. •filmi ja kirjandusteksti võrdlemine; •tujule vastava pildi joonistamine ja paarilise pildi hindamine; •info leidmine raamatukoi.ee lehelt; •klassiarutelu raamatute hävitamise üle; •tuleohutusnõuetega tutvumine ja tegevuste reastamine tähtsuse järgi; •tekstist kokkuvõtte kirjutamine; •luuletuse sisu tõlgendamine ja selle põhjal arutlemine; •õppeteema põhimõistete kinnistamine. 	<p>loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>tervis ja ohutus</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>
<p>VII. RAHVAKALENDER. KÜÜNLAST JAANINI</p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> •oskab nimetada eesti rahvakalendri 	<ul style="list-style-type: none"> •Rahvakalendri tähtpäevadele kava tegemine; •luuletuse epiteetide leidmine ja asendamine antonüümidega; •teksti põhjal koomiksi joonistamine; 	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Muusika</p> <p>Kunst</p> <p>Loodusõpetus</p>

<p>tähtpäevi ja teab tähtpäevade kombeid;</p> <ul style="list-style-type: none"> •oskab jutustada oma kogemustest seoses rahvakalendri tähtpäevadega; •annab oma panuse klassiürituse korraldamisse; •oskab tekstist olulist infot leida; •oskab koos rühmaliikmetega ettekannet teha. •oskab nimetada eesti rahvakalendri tähtpäevi ja teab tähtpäevade kombeid, •jutustab oma kogemustest seoses rahvakalendri tähtpäevadega, •oskab kokku võtta aasta jooksul õpitud ning toob välja oma tugevamad ja nõrgemad oskused. •oskab jutustada rahvajuttu või legendi. 	<ul style="list-style-type: none"> •mängujuhendi kirjutamine; •kiigelkäigu korraldamine; •püha Jüri teemalise ettekande tegemine; •funktsionaalne lugemine (õigete ja valede väidete analüüs). •Volbriöö ja jaanipäeva võrdlus; •võlusõnade väljamõtlemine, nõiajutu kirjutamine; •oma jaanipäevadest jutustamine kaardi põhjal; •krati väljamõtlemine; •rühmatöö: rahvakalendri kujundamine ja valmistamine; •klassi nõiapiibli tegemine; •rahvajuttude ja legendide jutustamine; •klassiarutelu tänapäeva jaanipäeva teemal; •enese ja õpitu analüüs. 	<p>kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p> <p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>Inimeseõpetus</p> <p>Matemaatika</p> <p>elukestev õpe ja karjääri planeerimine</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>tervis ja ohutus</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>
<p>6. klass Kirjandus</p>			
<p>Taotletavad õpitulemused</p>	<p>Õppesisu</p> <p>Õppetegevus: lugemine, jutustamine, teksti tõlgendamine, analüüs, mõistmine; esitamine; omalooming</p>	<p>Üldpädevused</p>	<p>Lõiming</p>
<p>I.SÕNAD TEEVAD TEKSTI</p> <p>Õpilane</p> <p>*oskab kirjutada erižanrilisi</p>	<ul style="list-style-type: none"> •tekstide võrdlemine •kooli kirjeldamine •omaloominguline jutt: esimene koolipäev 	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Kunst</p> <p>Loodusõpetus</p>

<p>omaloomingulisi töid, sh kirjeldavat ja jutustavat teksti;</p> <p>*oskab esitada peast luuletuse, lühikese proosa- või rolliteksti;</p> <p>*oskab koostada teksti kohta eri liiki küsimusi;</p> <p>*vastab teksti põhjal koostatud küsimustele oma sõnade või tekstinäitega;</p> <p>*järjestab teksti põhjal sündmused ning määrab nende toimumise aja ja koha;</p> <p>*kirjeldab tekstile tuginedes tegelast ja hindab tema käitumist;</p> <p>*oskab võrrelda iseennast mõne tegelasega;</p> <p>*oskab arutleda teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushinnangute üle, avaldab ning põhjendab oma arvamust;</p> <p>*otsib teavet tundmatute sõnade kohta ning teeb endale selgeks nende tähenduse;</p> <p>*mõtestab luuletuse tähendust, tuginedes iseenda elamustele ja kogemustele;</p> <p>*oskab jutustada lugu peast või kavapunktide toel;</p> <p>*on läbi lugenud vähemalt 2 eakohast erinevasse žanrisse kuuluvat</p>	<ul style="list-style-type: none"> •segipaisatud lõikude järjestamine •luuletuste lugemine ja võrdlemine •kirjakeelse ja murdekeelse luuletuse võrdlemine •murdekeelse luuletuse tõlkimine allika abil •vanasõna tähenduse avamine •erineva stiiliga lausete kirjutamine •lühikokkuvõtte tegemine tekstist •sünonüümide registrierinevuse võrdlemine •loo pealkirjastamine •teksti kuulamine •epiteetide leidmine •kujundlike lausete väljamõtlemine •teksti täiendamine kujundliku keelega •luuletuse korduste analüüs •teksti lähilugemine •kujundliku keele leidmine tekstist •faktivea äratundmine ettelõetud jutust •võlusõnade loomine •kaarnakivi joonistamine ja arutlemine selle võluvõime üle •tondi kasutamishendi kirjutamine •tegevusplaani koostamine •mõistekaardi täitmine 	<p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p> <p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>Ajalugu</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Matemaatika</p> <p>elukestev õpe ja karjääri planeerimine</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>tervis ja ohutus</p>
---	--	--	--

<p>väärtkirjandusteost;</p> <p>*loeb ilukirjandustekste ladusalt ja mõtestatult ning väärtustab lugemist;</p> <p>*tutvustab loetud kirjandus- ja filmiteose autorit, sisu ja tegelasi ning kõneleb oma lugemismuljetest.</p>	<ul style="list-style-type: none"> •skeemi täitmine teksti põhjal •fantaasiaraamatule kavandi tegemine •haiku silbitamine ja kirjutamine •valmi tunnuste leidmine, kuulamine ja ülesannete täitmine •teksti kohta küsimuste moodustamine •allegooria, kujundliku keele leidmine tekstist •kõrval- ja peategelaste eristamine •teatmeteosest info leidmine •vabavärsi ja riimilise luuletuse võrdlemine •vabavärsi kirjutamine proosatekstiks ja vastupidi, luuletuse kirjutamine retsepti järgi •helijäljenduse loomine, helijäljenduse sõnadesse panemine •sõnamängu, akrostihhoni, piltluuletuse kirjutamine •sõnade naljakalt lahtiseletamine 		<p>väärtused ja kõlblus</p>
<p>II. KIRJANIK LOOB MAAILMA</p> <p>Õpilane</p> <p>*tunneb ulmekirjanduse eri žanre</p> <p>*esitab peast luuletuse, lühikese proosa- või rolliteksti;</p> <p>*koostab teksti kohta eri liiki küsimusi;</p> <p>*vastab teksti põhjal koostatud küsimustele oma sõnade või</p>	<ul style="list-style-type: none"> •arutlemine ulmekirjanduse eesmärkide üle •ulmekirjanduse alaliikide eristamine ja mõistete selgitamine •seikluslike sündmuste leidmine tekstist •loo jutustamine minavormis •arutlemine loo sündmustiku üle •Samoa leidmine kaardilt •tekstis nimetatud kohtade kaardile 	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Kunst</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Ajalugu</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Matemaatika</p> <p>elukestev õpe ja</p>

<p>tekstinäitega;</p> <p>*järjestab teksti põhjal sündmused ning määrab nende toimumise aja ja koha;</p> <p>*kirjeldab tekstile tuginedes tegelast ja hindab tema käitumist;</p> <p>*oskab koostata mõttekaarti</p> <p>*arutleb teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushinnangute üle, avaldab ning põhjendab oma arvamust;</p> <p>*otsib teavet tundmatute sõnade kohta ning teeb endale selgeks nende tähenduse;</p> <p>*oskab jutustada lugu peast või kavapunktide toel;</p> <p>*loeb ilukirjandustekste, tutvustab loetud kirjandus- ja filmiteose autorit, sisu ja tegelasi ning kõneleb oma lugemismuljetest.</p>	<p>märkimine</p> <ul style="list-style-type: none"> •aardekaardi joonistamine ja pinginaabri aarde jaht •ulmelise ja tõepärase väljatoomine tekstist •lohe ja Eragoni suhte iseloomustamine •vale väite leidmine •küsitluse koostamine teksti kohta •lõigu mõtte kirjutamine •pildi ja eseme ühendamine •loo tegelase käekäigu üle fantaseerimine •põnevusjutu kirjutamine •mõistete avamine, mõttekaardiga tutvumine •karakteri kirjeldamine •teema aktuaalsuse hindamine •teksti tegelaste käitumise hindamine •oma lahenduse leidmine •klassiarutelu laenuvõtmise teemal •krimiloole iseloomuliku leidmine tekstist •teksti sündmustiku üle arutlemine ja võrdlemine enda võimaliku käitumisega •oma lahenduskäigu väljamõtlemine ja selle põhjal jutu kirjutamine •pingeliste kohtade leidmine tekstist •õudusloole tüüpiliste tegelaste nimekirja 	<p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>karjääri planeerimine</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>tervis ja ohutus</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>
---	--	--	--

	täiendamine <ul style="list-style-type: none"> •peategelase väärtushinnangute üle arutamine •loole uue lõpu väljamõtlemine •filmiprojekti kavandamine 		
III. RAAMATUST SAAB FILM Õpilane *kirjutab erižanrilisi omaloomingulisi töid; *esitab peast rolliteksti; *koostab teksti kohta eri liiki küsimusi; *vastab teksti põhjal koostatud küsimustele oma sõnade või tekstinäitega; *kirjeldab tekstile tuginedes tegelast ja hindab tema käitumist; *võrdleb iseennast mõne tegelasega; *arutleb teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushinnangute üle, avaldab ning põhjendab oma arvamust; *otsib teavet tundmatute sõnade kohta ning teeb endale selgeks nende tähenduse; *oskab jutustada lugu peast või kavapunktide toel; *tutvustab loetud kirjandus- ja filmiteose	<ul style="list-style-type: none"> •koomiski ja filmi võrdlemine üldiselt •filmikeele ja ilukirjanduskeele võrdlus •piltloo koostamine •filmižanrite erinevuste leidmine, nende üle arutlemine, näidete toomine •filmitreilerite vaatamine ja žanrile tüüpilise leidmine •infootsing ja tabeli täitmine Filmiveebist •filmi reklaamplakati koostamine •filmikaadrite analüüs, võrdlemine tekstiga •filmilõigu vaatamine heliga ja helita •filmi- ja raamatututvustuste võrdlemine •teksti põhjal lugemistesti tegemine •arutlemine peategelase ja tema isa vaheliste suhete üle •ümarlauavestluse lavastamine •vaatepunkti vahetamine •filmitutvustuse ja tekstikatkendi võrdlemine •teksti kohta küsimuste ja ülesannete väljamõtlemine 	kultuuri- ja väärtuspädevus sotsiaalne ja kodanikupädevus enesemääratluspädevus õpipädevus suhtluspädevus matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus digipädevus	Eesti keel Kunst Ajalugu Inimeseõpetus Matemaatika elukestev õpe ja karjääri planeerimine keskkond ja jätkusuutlik areng kodanikualgatus ja ettevõtlikkus kultuuriline identiteet teabekeskond

<p>autorit, sisu ja tegelasi ning kõneleb oma lugemismuljetest.</p>	<p>koolikiusamise kampaania löökklause kirjutamine</p> <ul style="list-style-type: none"> •õpikuteksti järgi tabeli täitmine filmitegijate kohta •filmitiitrite lõpuni vaatamine •infootsing filmitegijate kohta •osatäitjate valimine ehk casting •filmitegijate leidmine tekstist •jutustamine tekstikatkendi filmi süžest •lähilugemine •uudise kirjutamine •teksti põhjal lausete lõpetamine •loo jätkamine •info otsimine „Kevade“ filmi kohta •proosateksti kirjutamine stsenaariumi põhjal •filmikaardi täiendamine tegelaste dialoogiga 		<p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>tervis ja ohutus</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>
<p>IV. INIMENE KUJUNDAB KULTUURI</p> <p>Õpilane</p> <p>*koostab teksti kohta eri liiki küsimusi;</p> <p>*vastab teksti põhjal koostatud küsimustele oma sõnade või tekstinäitega;</p> <p>*järjestab teksti põhjal sündmused ning määrab nende toimumise aja ja koha;</p>	<ul style="list-style-type: none"> •uute sõnade väljamõtlemine •Aaviku sõna tähenduse kokkuviiimine Google'i otsingu põhjal •väite põhjendamine näidete abil •raamatututvustuse tegemine •õigete pealkirjade leidmine Raamatukoi lehelt •lühifilmi tegemine •töö infoallikaga 	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Kunst</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Ajalugu</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Matemaatika</p> <p>elukestev õpe ja</p>

<p>*kirjeldab tekstile tuginedes tegelast ja hindab tema käitumist;</p> <p>*võrdleb iseennast mõne tegelasega;</p> <p>*arutleb teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushinnangute üle, avaldab ning põhjendab oma arvamust;</p> <p>*otsib teavet tundmatute sõnade kohta ning teeb endale selgeks nende tähenduse;</p> <p>*oskab jutustada lugu peast või kavapunktide toel;</p> <p>*loeb ilukirjandustekste ladusalt ja mõtestatult ning väärtustab lugemist;</p> <p>*kõneleb oma lugemismuljetest.</p>		<p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>karjääri planeerimine</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>tervis ja ohutus</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>
<p>V. KIRJANDUS ASTUB LAVALE</p> <p>Õpilane</p> <p>*esitab peast luuletuse, lühikese proosa- või rolliteksti;</p> <p>*koostab teksti kohta eri liiki küsimusi;</p> <p>*vastab teksti põhjal koostatud küsimustele oma sõnade või tekstinäitega;</p> <p>* kirjeldab tekstile tuginedes tegelast ja</p>	<ul style="list-style-type: none"> •teksti täiendamine remarkidega •ilukirjanduse žanrite mõistete meenutamine ja seletamine •rollides lugemine •tegelaste võrdlemine •jutustamine endast tegelase rollis •rühmatööna eelloo väljamõtlemine •tekstist mõistete juurde näidete leidmine •tegelase käitumise üle arutlemine 	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p> <p>õpipädevus</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Kunst</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Ajalugu</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Matemaatika</p> <p>elukestev õpe ja karjääri</p>

<p>hindab tema käitumist;</p> <p>*võrdleb iseennast mõne tegelasega;</p> <p>*arutleb teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushinnangute üle, avaldab ning põhjendab oma arvamust;</p> <p>*otsib teavet tundmatute sõnade kohta ning teeb endale selgeks nende tähenduse;</p> <p>*oskab jutustada lugu peast või kavapunktide toel;</p> <p>*loeb draamatekste ladusalt ja mõtestatult ning väärtustab teatrikunsti;</p> <p>*tutvustab vaadastud lava- ja filmitoosi autorit, sisu ja tegelasi ning kõneleb oma muljetest.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dialoogi kirjutamine • teksti põhjal küsimustele vastamine, tekstist näidete toomine, teatritöötajate tööülesannete kirjeldamine • teatri kodulehega tutvumine, töö ettekandmine • teatrimaja joonistamine ja plaani tegemine • draama- ja proosateksti võrdlus • karakterite iseloomustamine, nende võrdlus, tegelaste käitumise põhjendamine, oma arvamuse avaldamine • tegelase monoloogi esitamine erineval moel • proosateksti draamatekstiks muutmine • loetu põhjal tabeli täitmine • rühmatööna teatri töötajate või -liikide põhjal uurimistöo koostamine • monoloogi leidmine tekstist • rühmaarutelu • katkendi lavastamine • tabeli täitmine seriaalide põhjal • meelepärase tsitaadi leidmine tegelaskõnest • intervjuu täiendamine küsimustega 	<p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>planeerimine</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>tervis ja ohutus</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>
<p>VI. LUGEJA AVAB TEKSTI</p> <p>Õpilane</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tundmatutele sõnadele vastete otsimine • teksti kokkuvõtmine kavapunktidega 	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Muusika</p>

<p>*kirjutab erižanrilisi omaloomingulisi töid;</p> <p>*esitab peast luuletuse, lühikese proosa- või rolliteksti;</p> <p>*koostab teksti kohta eri liiki küsimusi;</p> <p>*vastab teksti põhjal koostatud küsimustele oma sõnade või tekstinäitega;</p> <p>*järjestab teksti põhjal sündmused ning määrab nende toimumise aja ja koha;</p> <p>*kirjeldab tekstile tuginedes tegelast ja hindab tema käitumist;</p> <p>*võrdleb iseennast mõne tegelasega;</p> <p>*arutleb teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushinnangute üle, avaldab ning põhjendab oma arvamust;</p> <p>*otsib teavet tundmatute sõnade kohta ning teeb endale selgeks nende tähenduse;</p> <p>*oskab jutustada lugu peast või kavapunktide toel;</p> <p>*loeb ilukirjandustekste ladusalt ja mõtestatult ning väärtustab lugemist;</p> <p>*tutvustab loetud kirjandus- ja filmiteose autorit, sisu ja tegelasi ning kõneleb oma lugemismuljetest.</p>	<ul style="list-style-type: none"> •maailmaloomismüütide tutvustamine, müüdi kirjutamine pildi põhjal •Faehlmanni „Loomise“ ja „Kalevala“ lugude võrdlemine •Sampo joonistamine •„Kalevala“ ja „Kalevipoja“ kohta info otsimine internetist •Folklore lehelt Kalevipojaga seotud müütide leidmine ja nende põhjal kokkuvõtte kirjutamine •regivärsi proosatekstiks tõlkimine •lugemise etappide teadvustamine, juhitud lugemise meetodil teksti lugemine (lugemise eesmärgistamine, kujutuspildiga töötamine) •tundmatud väljendite seletamine teatmeteoste abil •lünkade täitmine õpikuteksti põhjal •lugemistüüpide ja lugemise eesmärkide teadvustamine •teabeteksti ja sama teemaga ilukirjandusteksti võrdlemine •oma treeningutest jutustamine •jutu kirjutamine spordivõistlustest, võistlusjuhise kirjutamine •tegelase käitumise üle arutlemine •mõttekaardi täitmine 	<p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p> <p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>Kunst</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Ajalugu</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Matemaatika</p> <p>elukestev õpe ja karjääri planeerimine</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p>
--	---	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> •tegelast matkiva päevikukatkendi kirjutamine •tekstilõigu usutavuse üle arutlemine •tegelaste iseloomustamine •oma nimeloo jutustamine •teksti vaatepunkti määramine •blogi põhjal lugemisülesannete täitmine •karakterite iseloomustamine piltide järgi •rühmaarutelu koomiksiste populaarsuse üle, koomiksi võrdlemine proosatekstiga 		<p>tervis ja ohutus</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>
<p>VII. MINA JA...</p> <p>Õpilane</p> <p>*kirjutab erizhanrilisi tekste;</p> <p>*koostab teksti kohta eri liiki küsimusi;</p> <p>*vastab teksti põhjal koostatud küsimustele oma sõnade või tekstinäitega;</p> <p>*kirjeldab tekstile tuginedes tegelast ja hindab tema käitumist;</p> <p>*võrdleb iseennast mõne tegelasega;</p> <p>*arutleb teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushinnangute üle, avaldab ning põhjendab oma arvamust;</p> <p>*otsib teavet tundmatute sõnade kohta</p>	<ul style="list-style-type: none"> •küsitlus taskuraha kulutamise kohta •rahateemaliste vanasõnade tähenduse seletamine, raha ja õnne vahelise seose üle arutlemine rühmas või paaris •arutlemine rahaahnuse ja eelarvamuste teemal •dialoogi ja tegevusplaani koostamine •luuletuse tõlgendamine •märksõnaskeemi täitmine •arutelu perereeglite ja sobimatu käitumise teemal •teisest vaatepunktist kirja kirjutamine •õpilasvahetuse plusside ja miinuste üle arutlemine •karakteritevahelise tüli lahendamine 	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p> <p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Kunst</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Ajalugu</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Matemaatika</p> <p>elukestev õpe ja karjääri planeerimine</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p>

<p>ning teeb selgeks nende tähenduse;</p> <p>*oskab jutustada lugu peast või kavapunktide toel;</p> <p>*loeb ilukirjandustekste ladusalt ja mõtestatult ning väärtustab lugemist;</p> <p>*tutvustab loetud kirjandus- ja filmiteose autorit, sisu ja tegelasi ning kõneleb oma lugemismuljetest.</p>	<p>paaristööna</p> <ul style="list-style-type: none"> •vabanduskirja ja SMS-i kirjutamine • küsitluse korraldamine •looma kirjeldamine loetu põhjal <ul style="list-style-type: none"> •infootsing õiglase kaubanduse ja Lõuna-Aafrika kohta •raadiosaate põhjal mõttekaardi täitmine 	<p>digipädevus</p>	<p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>tervis ja ohutus</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>
<p>VIII. INIMENE LOOB VÄÄRTUSI</p> <p>Õpilane</p> <p>*kirjutab kirjeldavat ja jutustavat teksti;</p> <p>*vastab teksti põhjal koostatud küsimustele oma sõnade või tekstinäitega;</p> <p>*järjestab teksti põhjal sündmused ning määrab nende toimumise aja ja koha;</p> <p>*kirjeldab tekstile tuginedes tegelast ja hindab tema käitumist;</p> <p>*võrdleb iseennast mõne tegelasega;</p> <p>*arutleb teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushinnangute üle, avaldab ning põhjendab oma arvamust;</p> <p>*otsib teavet tundmatute sõnade kohta ning teeb endale selgeks nende tähenduse;</p> <p>*mõtestab luuletuse tähendust, tuginedes</p>	<ul style="list-style-type: none"> •lünkade täitmine Voldemar Panso kohta loetud teksti põhjal •kuuldud saate põhjal märkmete tegemine •küsimusele teksti tsitaadiga vastamine •linnakaartide uurimine; Kreutzwaldi- ja Faehlmanni- nimeliste tänavate leidmine •valede väidete õigeks parandamine loetud teksti põhjal •„Puulase ja tohtlase“ muinasjutu kuulamine ja samal ajal küsimustele vastamine •E. Valteri illustreeritud raamatute leidmine kooli raamatukogust, näituse korraldamine •Sõnale „joonistama“ sünonüümide leidmine •E. Valteri tsitaadi selgitamine ja põhjendamine •Pokumaa leheküljelt info otsimine •Jaan Rannapi elust ja loomingust huvitavate faktide kirjapanemine tabelisse 	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p> <p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Muusika</p> <p>Kunst</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Ajalugu</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Matemaatika</p> <p>elukestev õpe ja karjääri planeerimine</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p>

<p>iseenda elamustele ja kogemustele;</p> <p>*oskab jutustada lugu peast või kavapunktide toel;</p> <p>*loeb ilukirjandustekste ladusalt ja mõtestatult ning väärtustab lugemist;</p> <p>*tutvustab loetud kirjandus- ja filmiteose autorit, sisu ja tegelasi ning kõneleb oma lugemismuljetest.</p>	<ul style="list-style-type: none"> •jutustuse „Agu Sihvka annab aru“ katkendi kuulamine ja sihvkaliku seletuskirja kirjutamine •tänapäeva ja nõukogude kooli võrdlemine vanavanemate ja vanemate abiga 		<p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>tervis ja ohutus</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>
--	--	--	--

7. klass Kirjandus			
Taotletavad õpitulemused	Õppesisu	Üldpädevused	Lõiming
<p>I.Raamatud meie ümber</p> <p>Õpilane</p> <p>1) on lugenud eakohast erižanrilist väärtkirjandust, kujundanud selle kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi ning arendanud lugejaoskusi;</p> <p>2) väärtustab kirjandust kui oma rahvuskultuuri olulist osa ja eri rahvaste kultuuri tutvustajat;</p> <p>3) tõlgendab, analüüsib ning mõistab kirjandusteost kui erinevate lugude ja inimsuhete, elamuste ja väärtuste allikat</p>	<p>Lugemine, küsimustele vastamine, teabe otsing, raamatukoguplaani tegemine</p> <p>Loovülesanded (teabeotsing, raamatukogukülastus, koduraamatukogu) rühmatööna või individuaalselt. Tööde ettekandmine.</p>	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p> <p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Kunst</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Ajalugu</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>elukestev õpe ja karjääri planeerimine</p> <p>kodanikualgatus</p>

<p>ning erinevate seisukohtade peegeldajat;</p> <p>4) mõistab ja aktsepteerib teose lugemisel tekkivate seisukohtade paljust, väärtustab erinevaid ideid ja kujutamisi viise;</p> <p>5) väljendab end korrektselt suuliselt ja kirjalikult, jutustab kokkuvõtvalt teoses toimunust, arutleb teoses kujutatute üle ning kirjutab eriliigilisi omaloomingulisi töid;</p> <p>6) kasutab vajaliku teabe hankimiseks eri allikaid, nii teatmeteoseid kui ka interneti.</p>		<p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>
<p>II. Elulood</p> <p>Õpilane</p> <p>1) on lugenud eakohast erižanrilist väärtkirjandust, kujundanud selle kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi ning arendanud lugejaoskusi;</p> <p>2) väärtustab kirjandust kui oma rahvuskultuuri olulist osa ja eri rahvaste kultuuri tutvustajat;</p> <p>3) tõlgendab, analüüsib ning mõistab kirjandusteost kui erinevate lugude ja inimsuhete, elamuste ja väärtuste allikat ning erinevate seisukohtade peegeldajat;</p> <p>4) mõistab ja aktsepteerib teose</p>	<p>Võrdlus teksti ja enda kogemusega, arutelu, loovad ülesanded</p> <p>Arutlus, diskussioon, rühmatöö, loovkirjutamine.</p> <p>Funktsionaalne lugemine, võrdlus, intrvjueerimine, loovkirjutamine</p> <p>Funktsionaalne lugemine, loovkirjutamine, funktsionaalne kirjutamine</p> <p>Funktsionaalne lugemine, loovkirjutamine, diskussioon, funktsionaalne kirjutamine</p> <p>Eneseanalüüs, õpitu analüüs, rühmatöö, funktsionaalne kirjutamine</p>	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p> <p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Kunst</p> <p>Muusika</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Ajalugu</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>elukestev õpe ja karjääri planeerimine</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p>

<p>lugemisel tekkivate seisukohtade paljust, väärtustab erinevaid ideid ja kujutamisi viise;</p> <p>5) väljendab end korrektselt suuliselt ja kirjalikult, jutustab kokkuvõtvalt teoses toimunust, arutleb teoses kujutatu üle ning kirjutab eriliigilisi omaloomingulisi töid;</p> <p>6) kasutab vajaliku teabe hankimiseks eri allikaid, nii teatmeteoseid kui ka interneti.</p>		<p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskond</p> <p>tervis ja ohutus</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>
<p>III. Noortekirjandus</p> <p>Õpilane</p> <p>1) on lugenud noortekirjandust, kujundanud selle kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi ning arendanud lugejaoskusi;</p> <p>2) väärtustab kirjandust kui oma rahvuskultuuri olulist osa ja eri rahvaste kultuuri tutvustajat;</p> <p>3) tõlgendab, analüüsib ning mõistab kirjandusteost kui erinevate lugude ja inimsuhete, elamuste ja väärtuste allikat ning erinevate seisukohtade peegeldajat;</p> <p>4) mõistab ja aktsepteerib teose lugemisel tekkivate seisukohtade paljust, väärtustab erinevaid ideid ja kujutamisi viise;</p>	<p>Õpilugemine, funktsionaalne lugemine, diskussioon, võrdlus, eneseanalüüs</p> <p>Funktsionaalne lugemine, kirja kirjutamine, loovkirjutamine (luuletuse põhjal jutu tegemine, vabavärss riimuma, luuletuse kirjutamine pildi põhjal, reportaaž)</p> <p>Arutlemine, õpilugemine, loovkirjutamine (vaatepunkti, meeolelu vahetus)</p> <p>Võrdlus filmiga, tegelaste analüüs</p> <p>Tõlgenduste/arusaamade võrdlus</p> <p>Funktsionaalne lugemine, loovkirjutamine (RATT), argumentatsiooni kirjutamine</p> <p>Funktsionaalne lugemine, anlüüsi kirjutamine, loovkirjutamine pildi põhjal</p> <p>Paaristöö: infootsing, reklaamikampaania tegemine</p>	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p> <p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Kunst</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Ajalugu</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>elukestev õpe ja karjääri planeerimine</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p>

<p>5) väljendab end korrektselt suuliselt ja kirjalikult, jutustab kokkuvõtvalt teoses toimunust, arutleb teoses kujutatu üle ning kirjutab eriliigilisi omaloomingulisi töid;</p> <p>6) kasutab vajaliku teabe hankimiseks eri allikaid, nii teatmeteoseid kui ka internetti.</p>		<p>pädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>tervis ja ohutus</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>
<p>IV.Rahvaluule meie ümber</p> <p>Õpilane</p> <p>1) orienteerub rahvaluuležanrides</p> <p>2) väärtustab rahvaluulet kui oma rahvuskultuuri olulist osa ja kultuuri tutvustajat;</p> <p>3) tõlgendab, analüüsib ning mõistab rahvaluulet kui erinevate lugude ja inimsuhete, elamuste ja väärtuste allikat ning erinevate seisukohtade peegeldajat;</p> <p>4) mõistab ja aktsepteerib teose lugemisel tekkivate seisukohtade paljust, väärtustab erinevaid ideid ja kujutamisi;</p> <p>5) väljendab end korrektselt suuliselt ja kirjalikult,;</p> <p>6) kasutab vajaliku teabe hankimiseks eri allikaid, nii teatmeteoseid kui ka internetti.</p>	<p>Väitlus, oma ilmapildi koostamine, arutlus</p> <p>Mõistekaart, kuulutse/üleskutse tegemine</p> <p>Loovülesanded – mõistatuste väljamõtlemine, äraarvamine</p> <p>Tsitaadi, mõistatuse kommenteerimine</p> <p>Mõistatuse lahendamine, graffiti rühmatöö, folkloori almanahhi koostamine, eneseanalüüs, õpitu analüüs</p>	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p> <p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Muusika</p> <p>Kunst</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Ajalugu</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Matemaatika</p> <p>elukestev õpe ja karjääri planeerimine</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja</p>

			innovatsioon tervis ja ohutus väärtused ja kõlblus
<p>V.Luule puudutus</p> <p>Õpilane</p> <p>1) on lugenud eakohast erivanrulist väärtkirjandust, kujundanud selle kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi ning arendanud lugejaoskusi;</p> <p>2) väärtustab kirjandust kui oma rahvuskultuuri olulist osa ja eri rahvaste kultuuri tutvustajat;</p> <p>3) tõlgendab, analüüsib ning mõistab kirjandusteost kui erinevate lugude ja inimsuhete, elamuste ja väärtuste allikat ning erinevate seisukohtade peegeldajat;</p> <p>4) mõistab ja aktsepteerib teose lugemisel tekkivate seisukohtade paljust, väärtustab erinevaid ideid ja kujutamisi viise;</p> <p>5) väljendab end korrektselt suuliselt ja kirjalikult, jutustab kokkuvõtvalt teoses toimunust, arutleb teoses kujutatute üle ning kirjutab eriliigilisi omaloomingulisi töid;</p> <p>6) kasutab vajaliku teabe hankimiseks eri allikaid, nii teatmeteoseid kui ka interneti.</p>	<p>Luule analüüs, arutlus, loovkirjutamine – luuletuse ja kujundluuletuse kirjutamine</p> <p>Loovkirjutamine-heliline luuletus, luuletuste kirjutamine anekdoodi, retsepti põhjal</p> <p>Luule analüüs, loovkirjutamine – sürrealistlik luuletus, palindroom</p> <p>Õpilugemine, luule analüüs, metafooride leidmine, loovkirjutamine.</p> <p>Luule analüüs, stiili analüüs, loovkirjutamine – erinevad luuletused</p> <p>Loovkirjutamine: sürrealistliku luuletuse kirjutamine</p>	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p> <p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Kunst</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Ajalugu</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Muusika</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>

<p>VI.Seiklusi otsimas</p> <p>Õpilane</p> <p>1) on lugenud eakohast erižanrilist väärtkirjandust, kujundanud selle kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi ning arendanud lugejaoskusi;</p> <p>2) väärtustab kirjandust kui oma rahvuskultuuri olulist osa ja eri rahvaste kultuuri tutvustajat;</p> <p>3) tõlgendab, analüüsib ning mõistab kirjandusteost kui erinevate lugude ja inimsuhete, elamuste ja väärtuste allikat ning erinevate seisukohtade peegeldajat;</p> <p>4) mõistab ja aktsepteerib teose lugemisel tekkivate seisukohtade paljust, väärtustab erinevaid ideid ja kujutamisi viise;</p> <p>5) väljendab end korrektselt suuliselt ja kirjalikult, jutustab kokkuvõtvalt teoses toimunust, arutleb teoses kujutatute üle ning kirjutab eriliigilisi omaloomingulisi töid;</p> <p>6) kasutab vajaliku teabe hankimiseks eri allikaid, nii teatmeteoseid kui ka interneti.</p>	<p>Teabetsing, funktsionaalne lugemine, arutlus</p> <p>Arutlemine, funktsionaalne lugemine, loovkirjutamine – islandlase päevakava</p> <p>Portreeloo kirjutamine, funktsionaalne lugemine</p> <p>Arutlemine, võrdlus, töö kaardiga, rühmatöö, matkanimekirja koostamine</p> <p>Arutlus, logiraamatu kirjutamine</p> <p>Funktsionaalne kirjutamine – infovoldik, lauamäng Eestist, õpitu ja ense analüüs.</p>	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p> <p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Kunst</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Ajalugu</p> <p>Geograafia</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Matemaatika</p> <p>elukestev õpe ja karjääri planeerimine</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>tervis ja ohutus</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>
---	--	---	---

<p>VII.Maagilised lood</p> <p>Õpilane</p> <p>1) on lugenud ulmekirjandust, kujundanud selle kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi ning arendanud lugejaoskusi;</p> <p>2) väärtustab ulmekirjandust kui eri rahvaste kultuuri tutvustajat;</p> <p>3) tõlgendab, analüüsib ning mõistab kirjandusteost kui erinevate lugude ja inimsuhete, elamuste ja väärtuste allikat ning erinevate seisukohtade peegeldajat;</p> <p>4) mõistab ja aktsepteerib teose lugemisel tekkivate seisukohtade paljust, väärtustab erinevaid ideid ja kujutamisi viise;</p> <p>5) väljendab end korrektselt suuliselt ja kirjalikult, jutustab kokkuvõtvalt teoses toimunust, arutleb teoses kujutatute üle ning kirjutab eriliigilisi omaloomingulisi töid;</p> <p>6) kasutab vajaliku teabe hankimiseks eri allikaid, nii teatmeteoseid kui ka interneti.</p>	<p>Arutlemine, töö kaardiga, dialoogi kirjutamine, loovkirjutamine</p> <p>Arutlemine, funktsionaalne lugemine, loovkirjutamine, jutu kirjutamine pildi põhjal</p> <p>Loovkirjutamine, arutlus</p> <p>Arutlemine, arvutustuse kirjutamine, lühijutu skeemi täitmine</p> <p>Arutlemine, rühmatöö, diskussioon, karakteristika koostamine</p> <p>Nõiaprofiili koostamine, nõidusesemete määramine, arutlemine</p> <p>Arutlemine, funktsionaalne lugemine, keele konstrueerimine, tõlkimine</p> <p>Rühmatöö: reis väljamõeldud maailma, lühikirjandi kirjutamine, pildi põhjal fantaseerimine, enseeanalüüs</p>	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p> <p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Kunst</p> <p>Muusika</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Ajalugu</p> <p>Inimeseõpetus keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>tervis ja ohutus</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>
--	---	--	--

<p>VIII.Suured küsimused</p> <p>Õpilane</p> <p>1) on lugenud eakohast erižanrilist väärtkirjandust, kujundanud selle kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi ning arendanud lugejaoskusi;</p> <p>2) väärtustab kirjandust kui eri rahvaste kultuuri tutvustajat;</p> <p>3) tõlgendab, analüüsib ning mõistab kirjandusteost kui erinevate lugude ja inimsuhete, elamuste ja väärtuste allikat ning erinevate seisukohtade peegeldajat;</p> <p>4) mõistab ja aktsepteerib teose lugemisel tekkivate seisukohtade paljust, väärtustab erinevaid ideid ja kujutamisi viise;</p> <p>5) väljendab end korrektselt suuliselt ja kirjalikult, jutustab kokkuvõtvalt teoses toimunust, arutleb teoses kujutatute üle ning kirjutab eriliigilisi omaloomingulisi töid;</p> <p>6) kasutab vajaliku teabe hankimiseks eri allikaid, nii teatmeteoseid kui ka interneti.</p>	<p>Arutlemine, rühmatöö: filosoofia põhiküsimused, mõtteterade kommenteerimine</p> <p>Arutlemine, väljamõeldud maailma konstrueerimine</p> <p>Arutlemine, nimekirja koostamine (funktsionaalne lugemine), paaristöö</p> <p>Arutlemine, tsitaadi kommenteerimine, nõu andmine</p> <p>Loovkirjutamine, eneseanalüüs, õpitu analüüs</p>	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p> <p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Kunst</p> <p>Ajalugu</p> <p>Geograafia</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Matemaatika</p> <p>elukestev õpe ja karjääri planeerimine</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>tervis ja ohutus</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>
---	--	---	---

8. klass Kirjandus			
Taotletavad õpitulemused	Õppesisu Õppetegevus: lugemine, jutustamine, teksti tõlgendamine, analüüs, mõistmine; esitamine; omalooming	Üldpädevused	Lõiming
<p>I</p> <p>Kirjandus kui kunst</p> <p>Õpilane</p> <p>*mõistab looduse tähtsust;</p> <p>*oskab tõlgendada kunstiteost ja mõistab teose tausta;</p> <p>*oskab arutleda rühmas ning oma arvamust ette kanda;</p> <p>*oskab kirjutada lühemat omaloomingulist teksti</p>	<p>*jutustab kokkuvõtvalt loetud teosest, järgides teksti sisu ja kompositsiooni;</p> <p>*kasutab esitatud väidete tõestamiseks tekstinäiteid ja tsitaate;</p> <p>*kirjeldab teksti põhjal tegelase välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib tegelaste omavahelisi suhteid, võrdleb tegelasi;</p> <p>*arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide üle;</p> <p>*leiab teksti kesksed mõtted, sõnastab loetud teose teema ja peamõtte, kirjutab teksti põhjal kokkuvõtte;</p> <p>*otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse;</p> <p>*tunneb ära ja kasutab enda loodud tekstides epiteete, metafoore, isikustamist, ja võrdlusi;</p> <p>*kirjutab kirjandusteose põhjal arutlus-elementidega kirjandi, väljendades oma seisukohti alusteksti näidete ja oma arvamuse abil ning jälgides teksti sisu arusaadavust, stiili sobivust, korrektset vormistust ja õigekirja.</p>	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p> <p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Kunst</p> <p>Muusika</p> <p>Geograafia</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Ajalugu</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Matemaatika</p> <p>elukestev õpe ja karjääri planeerimine</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p>

			tervis ja ohutus väärtused ja kõlblus
II Juttude võluvägi Õpilane *mõistab erinevate maade kultuure ja rahvaluulet; *väärtustab rahvaluulet ja suhtub kultuurierinevustesse tolerantselt; *oskab luua omaloomingulist teksti, vahetada teksti vaatepunkti või seda tõlgendada.	*jutustab kokkuvõtvalt loetud rahvajutust, järgides teksti sisu ja kompositsiooni; *kirjeldab teoses kujutatud tegevusaega ja -kohta, määratleb teose olulisemad sündmused; *kirjeldab teksti põhjal tegelase välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib tegelaste omavahelisi suhteid, võrdleb tegelasi; *leiab teksti kesksed mõtted, sõnastab loetud teose teema ja peamõtte, kirjutab teksti põhjal kokkuvõtte; *otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse; *tunneb ära ja kasutab enda loodud tekstides epiteete, metafoore, isikustamist, ja võrdlusi; *selgitab õpitud vanasõnade, kõnekäändude ja mõistatuste kujundlikkust ja tähendust; *mõtestab rahvajutu tähenduse iseenda elamustele, kogemustele ja väärtustele tuginedes; *eristab tekstinäidete põhjal rahvaluule lühivorme (kõnekäänd, vanasõna, mõistatus), rahvalaulu (regilaul ja riimiline rahvalaul) ja rahvajutu (muinasjutt, muistend) liike, nimetab nende tunnuseid; seletab oma sõnadega eepose ja jutustuse, valmi ja ballaadi ning komöödia olemust;	kultuuri- ja väärtuspädevus sotsiaalne ja kodanikupädevus enesemääratluspädevus õpipädevus suhtluspädevus digipädevus	Eesti keel Kunst Muusika Geograafia Loodusõpetus Ajalugu Inimeseõpetus Matemaatika elukestev õpe ja karjääri planeerimine keskkond ja jätkusuutlik areng kultuuriline identiteet tehnoloogia ja innovatsioon

	•kirjutab tervikliku sisu ja ladusa sõnastusega jutustava (muinasjutu või muistendi) teksti;		väärtused ja kõlblus
III Kirjanduse lohus Õpilane *mõistab erinevate maade kultuure ja rahvaluulet; *väärtustab rahvaluulet ja suhtub kultuurierinevustesse tolerantselt; *oskab luua omaloomingulist tekstii, vahetada teksti vaatepunkti või seda tõlgendada. *mõistab inimhinge keerukust ja salapära, *oskab karakterit analüüsida; *oskab luuletuses ära tunda vähemalt kuut stiilikujundit, * mõistab luulekeelt.	*arutleb luuletuse põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide üle; *leiab teksti kesksed mõtted, sõnastab loetud luuletuse teema ja peamõtte; *otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse; *tunneb ära ja kasutab enda loodud tekstides epiteete, metafoore, isikustamist, ja võrdlusi; *mõtestab luuletuse tähenduse iseenda elamustele, kogemustele ja väärtustele tuginedes; *seletab oma sõnadega valmi ja ballaadi olemust; *esitab peast luule- või proosateksti, jälgides esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust; *kirjutab omaloomingulise luulevormis teksti;	kultuuri- ja väärtuspädevus sotsiaalne ja kodanikupädevus enesemääratluspädevus õpipädevus suhtluspädevus digipädevus	Eesti keel Kunst Muusika Geograafia Loodusõpetus Ajalugu Inimeseõpetus elukestev õpe ja karjääri planeerimine keskkond ja jätkusuutlik areng kodanikualgatus ja ettevõtlikkus kultuuriline identiteet teabekeskond tehnoloogia ja innovatsioon väärtused ja kõlblus
IV Kirjandus ja ühiskond	*kasutab esitatud väidete tõestamiseks tekstinäiteid ja tsitaate;	kultuuri- ja väärtuspädevus	Eesti keel Kunst

<p>Õpilane</p> <p>*mõistab allegooriat ja satiiri,</p> <p>*oskab kirjutada kriitilise alatooniga kirjutist,</p> <p>*oskab esitada luuletust ilmekalt.</p>	<p>*kirjeldab teksti põhjal tegelase välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib tegelaste omavahelisi suhteid, võrdleb tegelasi;</p> <p>*arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuse, tegelaste, nende probleemide üle;</p> <p>*leiab teksti kesksed mõtted, sõnastab loetud teose teema ja peamõtte, kirjutab teksti põhjal kokkuvõtte;</p> <p>*otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse;</p> <p>*tunneb ära ja kasutab enda loodud tekstides epiteete, metafoore, isikustamist, ja võrdlusi;</p> <p>*mõtestab luuletuse tähenduse iseenda elamustele, kogemustele ja väärtustele tuginedes;</p> <p>*seletab oma sõnadega jutustuse, valmi ja ballaadi olemust;</p> <p>*esitab peast luuleteksti, jälgides esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust;</p> <p>*kirjutab kirjandusteose põhjal arutlus-elementidega kirjandi, väljendades oma seisukohti alusteksti näidete ja oma arvamuse abil ning jälgides teksti sisu arusaadavust, stiili sobivust, korrektset vormistust ja õigekirja.</p>	<p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p> <p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>Muusika</p> <p>Geograafia</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Ajalugu</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>elukestev õpe ja karjääri planeerimine</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>tervis ja ohutus</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>
---	--	--	--

<p>V</p> <p>Pahad on pahad ja head on head</p> <p>Õpilane</p> <p>*loeb tähelepanelikult teksti ja märkab detaile,</p> <p>* oskab teksti põhjal järeldusi teha,</p> <p>*leiab otsitavat infot internetist.</p>	<p>*jutustab kokkuvõtvalt loetud teosest, järgides teksti sisu ja kompositsiooni;</p> <p>*kasutab esitatud väidete tõestamiseks tekstinäiteid ja tsitaate;</p> <p>*kirjeldab teoses kujutatud tegevusaega ja -kohta, määratleb teose olulisemad sündmused;</p> <p>*kirjeldab teksti põhjal tegelase välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib tegelaste omavahelisi suhteid, võrdleb tegelasi;</p> <p>*arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide üle;</p> <p>*leiab teksti kesksed mõtted, sõnastab loetud teose teema ja peamõtte, kirjutab teksti põhjal kokkuvõtte;</p> <p>*otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse;</p> <p>*esitab peast proosateksti, jälgides esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust;</p> <p>*kirjutab tervikliku sisu ja ladusa sõnastusega jutustava teksti;</p>	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p> <p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Kunst</p> <p>Muusika</p> <p>Geograafia</p> <p>Füüsika</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Ajalugu</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Matemaatika</p> <p>elukestev õpe ja karjääri planeerimine</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>tervis ja ohutus</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>
---	--	---	---

<p>VI</p> <p>Kuidas me edasi elame ehk ulmekirjanduse ilushirmus unenägu</p> <p>Õpilane</p> <p>*oskab arutleda tuleviku üle,</p> <p>*oskab näha maailmas varitsevaid ohte</p> <p>*oskab neutraalselt oma arvamust avaldada, võttes arvesse poolt- ja vastuargumente.</p>	<p>*jutustab kokkuvõtvalt loetud ulmeteosest, järgides teksti sisu ja kompositsiooni;</p> <p>*kasutab esitatud väidete tõestamiseks tekstinäiteid ja tsitaate;</p> <p>*kirjeldab teoses kujutatud tegevusaega ja -kohta, määratleb teose olulisemad sündmused;</p> <p>*kirjeldab teksti põhjal tegelase välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib tegelaste omavahelisi suhteid, võrdleb tegelasi;</p> <p>*arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide üle;</p> <p>Lleiab teksti kesksed mõtted, sõnastab loetud teose teema ja peamõtte, kirjutab teksti põhjal kokkuvõtte;</p> <p>*otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse;</p> <p>*kirjandusteose põhjal arutluselementidega kirjandi, väljendades oma seisukohti alusteksti näidete ja oma arvamuse abil ning jälgides teksti sisu arusaadavust, stiili sobivust, korrektset vormistust ja õigekirja.</p>	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus</p> <p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>enesemääratluspädevus</p> <p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p> <p>matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Kunst</p> <p>Geograafia</p> <p>Loodusõpetus</p> <p>Ajalugu</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>Matemaatika</p> <p>elukestev õpe ja karjääri planeerimine</p> <p>keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>tervis ja ohutus</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>
<p>VII</p> <p>Teatrimaailmad</p>	<p>*jutustab kokkuvõtvalt nähtud teatrisest, järgides teksti sisu ja kompositsiooni;</p> <p>*kasutab esitatud väidete tõestamiseks tsitaate;</p>	<p>kultuuri- ja väärtuspädevus</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Kunst</p>

<p>Õpilane</p> <p>*tunneb teatri põhimõisteid *oskab kirjutada dramatiseeringut,</p> <p>*lööb klassis etenduse lavastamisel kaasa.</p>	<p>*kirjeldab näidendis kujutatud tegevusaega ja -kohta, määratleb teose olulisemad sündmused;</p> <p>*kirjeldab tegelase välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib tegelaste omavahelisi suhteid, võrdleb tegelasi;</p> <p>*arutleb terviketenduse või katkendi põhjal näidendi teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide üle;</p> <p>*leiab kesksed mõtted, sõnastab näidendi teema ja peamõtte, kirjutab teksti põhjal kokkuvõtte;</p> <p>*otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse;</p> <p>*mõtestab lavateose tähenduse iseenda elamustele, kogemustele ja väärtustele tuginedes; seletab oma sõnadega draama, tragöödia ning komöödia olemust;</p> <p>*kirjutab tervikliku sisu ja ladusa sõnastusega kirjeldava (tegelase iseloomustus või miljöö kirjeldus) teksti;</p> <p>*kirjutab näidendi põhjal arutluselementidega kirjandi, väljendades oma seisukohti alusteksti näidete ja oma arvamuse abil ning jälgides teksti sisu arusaadavust, stiili sobivust, korrektset vormistust ja õigekirja.</p>	<p>sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>õpipädevus</p> <p>suhtluspädevus</p> <p>digipädevus</p>	<p>Muusika</p> <p>Ajalugu</p> <p>Inimeseõpetus</p> <p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p> <p>kultuuriline identiteet</p> <p>teabekeskond</p> <p>tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>väärtused ja kõlblus</p>
--	---	---	--

Kirjanduse õppekava 9.kl

Taotletavad õpitulemused	Õppesisu	Üldpädevused	Lõiming
<p>I. MUISTSETE INIMPÕLVEDE SOSIN</p> <p>Loodus ja tänapäeva inimene.</p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab kuuldust ja loetust aru saada; • oskab loetud teksti ja sellest tsitaate interpreteerida; • oskab arutleda rühmas ning oma arvamust esitada; • oskab kirjutada lühemat omaloomingulist teksti; • oskab loetud teksti põhjal võrrelda erinevat suhtumist; elustiili 	<ul style="list-style-type: none"> • K.Ehini luulekogu-päeviku katkendite lugemine; • J. Piiperi tekstide lugemine; • teabeteksti lugemine Eesti loodususundi kohta; • laulu „Meil on elu keset metsa“ kuulamine; • tsitaatide interpreteerimine; • inimkeskse ja looduskeskne suhtumise võrdlemine; • külaelu ja metsaelu võrdlemine; <p>haldjate kirjeldamine.</p>	<p>Väärtused ja kõlblus: 10 käsku, kuidas peaks inimene loodusesse suhtuma ja looduses käituma.</p> <p>Kultuuriline identiteet: maa ja linnaelu võrdlemine.</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: arutelu teemal, milline on inimese ökojalg.</p> <p>Teabekeskkond: oma ökoloogilise jalajälje väljaarvutamine.</p>	<p>Bioloogia: looduskäik metsa; taime- ja loomanimede tundmine.</p> <p>Kunstiõpetus: pildi joonistamine.</p> <p>Muusikaõpetus: laulu kuulamine.</p>
<p>Rahvausund.</p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab loetust ja kuuldust aru saada ja teksti peamõtet leida; • oskab loetud teksti analüüsida ja interpreteerida • oskab arutleda rühmas ning oma arvamust esitada; • oskab kirjutada lühemat 	<ul style="list-style-type: none"> • A. Kivirähki teksti lugemine; • tegelaste, kujutluse, nähtuse, (pildil) nähtu kirjeldamine; • teabeteksti lugemine pühade paikade kohta; • A. Alavainu luuletuse lugemine; • muinasjutu „Puuraiuja“ lugemine ja jutustamine; • E.Enno ja V.Grünthal-Ridala 	<p>Väärtused ja kõlblus: arutlus teemal, kas inimene saaks nii elada, et ei põhjustaks oma elu ja tegevusega kannatust ja surma teistele elusolenditele.</p> <p>Kultuuriline identiteet: ajurünnak eesti kultuuri juurte kohta.</p>	<p>Geograafia: pühapaikade märkimine Eesti kaardile.</p> <p>Muusikaõpetus A.Maasiku laulu „Rändaja õhtulaul ja Ruja laulu „ Nii vaikseks kõik on jäänud“ kuulamine.</p>

<p>omaloomingulist teksti;</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab kirjeldada kujutlust, (pildil) nähtut; • oskab koostada esitlust ja seda esitada; • oskab ilmekalt luuletust esitada; • oskab võrrelda kahe luuletaja luuletusi, kahte muinasjuttu. 	<p>ilmekas lugemine;</p> <ul style="list-style-type: none"> • kahe luuletaja luuletuste meeleolu/kahe muinasjutu võrdlemine; • peatüki kokkuvõtte tegemine; • ühe rahvuse loodususundi kohta ettekande tegemine; • loodususundil põhineva lauamängu koostamine; • lühinäidendi lavastamine inimese ja loodushaldja kohtumisest; • küsitluse läbiviimine ja selle põhjal esitluste tegemine; • loodusluuletuse kirjutamine; • ajurünnaku läbiviimine. 		
<p>II RAHVASTE HÄÄLED LAULUDES</p> <p>Rahvalaul.</p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab loetust ja kuuldust aru saada ja teksti/esitatu peamõtet leida; • oskab loetud teksti analüüsida ja interpreteerida; • oskab arutleda rühmas ning oma 	<ul style="list-style-type: none"> • teabeteksti lugemine eesti rahvalaulu kohta; • regivärsiliste ja riimiliste rahvalaulude lugemine, analüüsimine, interpreteerimine, kirjutamine ja esitamine; • regivärsiliste ja lõppriimiliste rahvalaulude vormi võrdlemine; • loitsu kirjutamine ja lausumine; • rahvalauludes käsitletavate teemade ja tänapäevale iseloomulike 	<p>Kultuuriline identiteet: arutelu, kuidas propageeritakse pärismuusikat õpilase kodukandis.</p> <p>Teabekeskond: info otsimine folk-metal bändide kohta ja selle esitamine.</p>	<p>Muusikaõpetus: laulu „Tuhala nõiakaevu lugu“ kuulamine; rahvalaulude kuulamine; regivärsilise rahvalaulu esitamine.</p> <p>Ajalugu: 19.sajandi Eestis.</p> <p>Kunstiõpetus: lauliku foto analüüsimine.</p> <p>Eesti keel: uudise struktuur.</p>

<p>arvamust esitada;</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab regivärsilise ja riimilise rahvalaulu tunnuseid; • oskab oma sõnadega defineerida mõisteid: regivärsiline ja riimiline rahvalaul; algriim, värss, stroof; • oskab võrrelda rahvalaulude vormi, teemasid; • oskab viia läbi küsitlust ja selle tulemusi esitada; • oskab kirjutada rahvalaulu argikeelde. 	<p>aspektide võrdlemine;</p> <ul style="list-style-type: none"> • küsitluse läbiviimine (milliseid rahva- ja lorilaule teavad vanavanemad) ning tulemuste esitlemine; • regivärsilise rahvalaulu kirjutamine argikeelde; <p>regivärsilise teksti „tõlkimine“ tavakeelde;</p>		
<p>III EESTLANE ÄRKAB</p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab loetust aru saada ja teksti peamõtet leida; • oskab loetud teksti analüüsida ja interpreteerida; • oskab arutleda rühmas ning oma arvamust esitada; • oskab luuletust oma sõnadega ümber kirjutada; • oskab kõne teksti tänapäevasesse keelde ümber kirjutada; • oskab võrrelda erinevate kõnede teemasid ja probleeme; 	<ul style="list-style-type: none"> • K. J. Petersoni luuletuste lugemine; • (luule)tsitaatide interpreteerimine; • kirja kirjutamine K. J. Petersonile; • luuletuse oma sõnadega ümberkirjutamine; • rahvalaulu tunnuste leidmine luuletusest; • C. R. Jakobsoni kõne katkendi lugemine; • mõistekaardi koostamine C. R. Jakobsoni kohta ja tulemuste esitamine; • J. Hurda kõne katkendi lugemine ja sellest kujundite leidmine; 	<p>Väärtused ja kõlblus: arutlus eesti keele positsiooni kohta maailmas; arutlus emakeele väärtustamisest ja sellest, miks on eestikeelne haridus tähtis.</p> <p>Kultuuriline identiteet: arutlus rahvakeelse hariduse tähtsuse üle.</p> <p>Teabekeskond: lisainfo otsimine K. J. Petersoni, eesti keelest kirjutajate ja rääkijate kohta; ERM-i kohta.</p>	<p>Geograafia: kaardi teekonna interpreteerimine.</p> <p>Ajalugu: Eesti ajaloo kannatusrikaste sündmuste nimetamine.</p> <p>Kunstiõpetus: K. J. Petersoni joonistuste interpreteerimine.</p> <p>Eesti keel: kõne ja kirja ülesehitus.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • oskab tsitaate interpreteerida; • oskab tekstist leida erinevaid kujundeid; • oskab võrrelda erinevat tüüpi tekste ja nende keelt; • oskab teabetekstist kokkuvõtete koostada. 	<ul style="list-style-type: none"> • J. Hurda, C. R. Jakobsoni ja M.-L. Lille kõnede teema ja probleemide võrdlemine; • luuletuste võrdlemine; • kõne teksti tänapäevasesse keelde ümber kirjutamine; • tekstide (keele) võrdlemine; • kokkuvõtte kirjutamine. 		
<p>Eesti rahva oma eepos. Eeposed meie lähedal ja mujal maailmas. Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab loetust aru saada ja seda mõista; • oskab loetud teksti analüüsida ja interpreteerida; • oskab defineerida muistendi mõistet ja määrata tekke- seletus- või kohamuistendit; • oskab defineerida oma sõnadega eepose; • oskab iseloomustada eepose tegelast; • oskab võrrelda erinevaid tekste. 	<ul style="list-style-type: none"> • F. R. Faehlmanni muistendi lugemine; • „Kalevipoja“ katkendi lugemine ja selle ümberjutustamine; • katkendi lugemine E. Vetemaa travestiast „Kalevipoja mälestused“, eepose peategelase iseloomustamine; • Kreutzwaldi, Vetemaa ja Kirsfeldti tekstide võrdlemine; • katkendi lugemine K. Kirsfeldti teosest „Kalevipoeg 2.0“; • F. Oinase teksti lugemine „Kalevipoja kohta“; • kokkuvõtte tegemine; • posterettekande koostamine teemal „Euroopa rahvuseeposte kangelased“; • „Kalevipojale“ uue lõpu kirjutamine 	<p>Teabekeskond: arvustuse otsimine internetis; autori kohta info otsimine; Kalevipoja kohta info otsimine.</p>	<p>Kunstiõpetus: filmiplakati põhjal eepose äraarvamine,</p>

<p>„...mu õitsev Eesti rada...“</p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> oskab kuuldust ja loetust aru saada ja peamõtet tabada; oskab avaldada loetud luuletuste kohta oma arvamust; oskab võrrelda ühe luuletaja erinevaid luuletusi; oskab kirjutada luuletust proosatekstiks; oskab luuletust peast ilmekalt esitada. 	<ul style="list-style-type: none"> L. Koidula luuletuste lugemine ja nende võrdlemine K. J. Petersoni omadega; J. Liivi luuletuste lugemine ja võrdlemine; luuletuse proosatekstiks kirjutamine; luuletuse visualiseerimine; luulepõimiku koostamine; vastuvõtu lavastamine; fotonäituse korraldamine; oma arvamuse avaldamine luuletuste kohta; peatüki kokkuvõtte tegemine. 		<p>Ajalugu: arutelu, mis toimus Eestis 19.sajandi II poolel; miks on rahvuslik ärkamisaeg tähtis.</p> <p>Kunstiõpetus: fotonäituse organiseerimine, L.Koidulaga seotud piltide järjestamine.</p> <p>Muusikaõpetus: L.Koidula luuletuste põhjal loodud laulude kuulamine.</p>
<p>IV KEELE JA KIRJANDUSE KIRGLIK SUHE</p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> oskab loetust aru saada ja teksti peamõtet leida; oskab loetud teksti analüüsida ja interpreteerida; teab, milline on Noor-Eesti rühmituse tähtsus; teab, mis on keeleuendus; oskab teksti ilmekalt esitada; 	<ul style="list-style-type: none"> teabeteksti lugemine Noor-Eesti kohta; varasema eesti kirjanduse ja Noor-Eesti põhimõtete võrdlemine; (luule) tsitaatide interpreteerimine; G. Suitsu ja J. Liivi luuletuste lugemine ja nende võrdlemine; teabeteksti lugemine J. Aaviku kohta; teksti häälega ja ilmekas esitamine; E. A. Poe' novelli erinevate tõlgete lugemine ja nende võrdlemine; 	<p>Väärtused ja kõlblus: arutlus, miks on vaja keelt pidevalt harida, korrastada, rikastada.</p>	<p>Kunstiõpetus: Noor-Eesti albumite kaante analüüsimine; arutelu, millised kunstivoolud olid Euroopas 20.sajandi alguses olulised.</p> <p>Eesti keel: uudissõnadele tähenduse otsimine.</p> <p>Inglise keel: novelli katkendi eesti keelest inglise keelde tõlkimine.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • oskab võrrelda erinevaid proosa- ja luuletekste; • oskab kirjeldada loetud teksti tegelast ja tegevuskohta. 	<ul style="list-style-type: none"> • loetud teksti tegelase ja tegevuskohta kirjeldamine. 		
<p>Tavaline ebatavaline tegelikkus.</p> <p>Novell.</p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab loetust ja kuuldust aru saada ja teksti peamõtet leida; • oskab loetud teksti analüüsida ja interpreteerida; • oskab novelli mõistet defineerida; teab novelli ülesehitust; • oskab kirjutada loetud tekstile uue lõpu; • oskab kirjutada novelli uudiseks; • teab erinevaid lugemistehnikaid; • võrdleb erinevat stiili kirjutatud tekstikatkendeid; • oskab teksti tegelast kirjeldada ja iseloomustada; • oskab kirjeldada teksti tegevusaega; • oskab muuta teksti vaatepunkti ning sellest lähtuvalt lugu ümber 	<ul style="list-style-type: none"> • novelli tunnustega ja ülesehitusega tutvumine; • 1-lauseline novelli kirjutamine; • P. Vallaku ja F. Tuglase novellide lugemine; • novelli tegevuskohta kirjeldamine; • novelli sisu ümberkirjutamine uudiseks; • novellile uue lõpu mõtlemine (puänt <i>ja deus ex machina</i>); • erinevate lugemistehnikatega tutvumine; • realistlikus, impressionistlikus ja muinasjutulises stiilis tekstikatkendite võrdlemine; • realistliku või impressionistliku teksti katkendi kirjutamine; • teksti lugemine A. Gailti romaanist „Toomas Nipernaadi“ ja loetud teksti põhjal tegelase iseloomustamine; • ennustuse tegemine filmis ja 		<p>Muusikaõpetus: milline muusika sobiks teose katkendi taustaks.</p> <p>Kunstiõpetus: aja joonistamine paberile; A.Gailiti romaani „Toomas Nipernaadi“ Eestimaa aastaagu kirjeldavate lõikude fotode ja joonistustega illustreerimine; fotonäituse korraldamine; novellis kirjeldatud maja skeemi joonistamine; maali kohta kirjeldava teksti kirjutamine; filmikaadris nähtu analüüsimine.</p> <p>Eesti keel: vähetuntud sõnadele tähenduse otsimine; uudise ülesehitus.</p>

<p>jutustada;</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab filmimõisteid. 	<p>raamatus toimuva põhjal;</p> <ul style="list-style-type: none"> • A. Alliksaare luuletuste lugemine; • rühmatöös Poe' stiilis novelli kirjutamine; • A. Gailiti romaani „Toomas Nipernaadi“ Eestimaa aastaagu kirjeldavate lõikude fotode ja joonistustega illustreerimine; fotonäituse korraldamine; • aforismiraamatu koostamine • sõnapilve koostamine; • teksti kavastamine; • vaatepunkti muutes novelli ümberkirjutamine; • Nipernaadi abikaasa päevikusse sissekande kirjutamine; • peatüki kohta viktoriini läbiviimine; • peatüki kokkuvõtte tegemine. 		
<p>V MÄSS JA VASTUPANU KIRJANDUSES</p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab loetust ja kuulatust aru saada; • oskab loetud luuletuste 	<ul style="list-style-type: none"> • teabeteksti lugemine Siuru rühmituse kohta; • M. Underi ja H. Visnapuu luuletuste lugemine ja nende võrdlemine; • kujundite analüüsimine (epiteet, kordus; 	<p>Väärtused ja kõlblus: arutlus, kas kirjandus peaks tegelema ajakajaliste, elulähedaste probleemidega või pigem juhatama inimese neist eemale: milline on lüürika roll tänapäeval.</p>	<p>Eesti keel: tänapäevasesest kirjakeelest teistsuguste sõnade otsimine; sõnade tähenduse seletamine; murdesõnade otsimine; uudise ülesehitus.</p> <p>Kunstiõpetus: luuletuste ridade ja graafilise</p>

<p>kujundlikku keelekasutust;</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab väljendada oma arvamust loetud luuletuste kohta; • teab Siuru rühmituse tähtsust; • oskab oma sõnadega defineerida sonetti; • oskab võrrelda luuletaja erinevaid luuletusi; • oskab iseloomustada lühidalt luuletajat tema kirjutatud luuletekstide põhjal; • oskab uudist kirjutada 	<ul style="list-style-type: none"> • luuletsitaatide interpreteerimine; • luuletustele uute pealkirjade mõtlemine (paaristöö); • luuletaja iseloomustamine luuletuste põhjal; • uudise kirjutamine; • sonetivormi analüüsimine. 		<p>paigutuse analüüsimine; uudist illustreerivale pildile allkirja leidmine.</p> <p>Muusikaõpetus: A.Vainola laulu kuulamine.</p>
<p>Sõja sünge vari.</p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab loetust ja kuuldust aru saada; • oskab loetud teksti analüüsida ja interpreteerida; • oskab kirjeldada loetud teksti tegevusaeg ja tegevuskohta; • oskab oma sõnadega defineerida kadunud põlvkonda ning nimetada autoreid; • oskab nimetada arbujaate tähtsust; • oskab võrrelda teost ja filmi; 	<ul style="list-style-type: none"> • A. Kivika novelli lugemine ning selle tegevusaja ja tegevuskoha kirjeldamine; • novelli süžee ümber jutustamine teose kompositsioonist lähtuvalt; • E. M. Remarque'i romaanist „Läänerindel muutuseta“ katkendi lugemine; • teose ja filmi võrdlemine; • H. Talviku, M. Raua, B. Kangro ja August Sanga B. Alveri luuletuste lugemine, võrdlemine, kuulamine erinevas esituses; • paarisöös luuletustele värsside lisamine; • mõistekaardi koostamine sõja 	<p>Väärtused ja kõlblus: arutelu inimese väärtuse üle; kuidas sõda muudab inimest; kuidas suhtutakse tänapäeval sõjategevusse ja rahuvalvamisesse; miks sõditakse ja kuidas saab sõdu ära hoida.</p> <p>Teabekeskond: tõlkeprogrammi kasutamine.</p>	<p>Ajalugu: arutelu, miks keelati 1930.aastal vändatud film „Läänerindel muutuseta“ mitmel pool Euroopas?</p> <p>Kunstiõpetus: katkendi miljöö kujutamine värvidega.</p> <p>Võõrkeeled: romaani pealkirja tõlgete võrdlemine.</p> <p>Kunstiõpetus: luuletuse graafilise pildi selle</p>

<ul style="list-style-type: none"> • oskab võrrelda erinevaid luuletusi ja proosatekste; • oskab kirjutada etteantud teemal arutlevat teksti. 	kohta; <ul style="list-style-type: none"> • arutleva teksti kirjutamine ja pealkirjastamine; • tsitaatide kommenteerimine; • Remarque'i ja Kivika tekstide võrdlemine. 		mõttega seostamine. Eesti keel: sünonüümid ja antonüümid.
<p>Pagulase saatus – jääda vabaks, kuid kodumaatuks.</p> <p>Kuldset kuuekümnendad</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab loetust ja kuuldust aru saada; • oskab loetud teksti analüüsida ja interpreteerida; • oskab jutustada oma kogemustest; • oskab analüüsida luuletajate luuletusi; • oskab luuletust proosatekstiks ümber kirjutada; • oskab väljendada oma arvamust kirjalikult ja suuliselt. 	<ul style="list-style-type: none"> • K. Ristikivi novelli lugemine; • oma kogemustest jutustamine; • K. Ristikivi P.-E. Rummo, A. Siia, J. Isotamme ja T. Liivi luuletuste lugemine; • tsitaatide interpreteerimine; • kirjeldamine; • arvamust „Kirjanduse ülesannetest tänapäeval“ kirjutamine; • küsitluse Vabadussõja kohta läbiviimine; • kirjandusrühmituse kohta info otsimine ja esitamine; • küsimuste koostamine aimeteksti kohta; • mõistekaardi koostamine; • luuletusest ümberjutustuse kirjutamine; • luuletuse ridade graafiliselt paigutamine; 	<p>Kultuuriline identiteet: arutelu, kuidas võib maa geograafiline asukoht, selle pinnamood mõjutada inimeste, rahvuse meelelaadi.</p> <p>Teabekeskond: info otsimine Vabadussõja kohta; teoste ja kirjandusrühmituse kohta.</p>	<p>Ajalugu: arutelu, miks Eesti inimesed läksid pagulusse; mis toimus 1960ndatel Eestis ja mujal maailmas; mida õpilased teavad Vabadussõjast.</p> <p>Kunstiõpetus: milline võiks välja näha luuletusest inspireeritud maal; piltide reastamine; luuletuse graafiline paigutamine.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • info otsimine teoste kohta; • peatüki kokkuvõtte tegemine. 		
<p>VI KIREV JA MITMEKIHLINE TÄNAPÄEV</p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab loetust ja kuuldust aru saada; • oskab loetud tekste analüüsida ja interpreteerida; • oskab võrrelda erinevate kirjanike luuletusi; • oskab kirjeldada loetud teksti ruumi ja tegevusaega; • oskab luuletust ilmekalt esitada; • oskab luuletust oma sõnadega ümber kirjutada; • oskab moodustada erinevat liiki küsimusi. 	<ul style="list-style-type: none"> • teabeteksti lugemine 20.sajandist; • lemmikirjaniku blogi jälgimine; • D. Kareva ja Contra luuletuste lugemine; • katkendi lugemine S. Henno romaanist „Mina olin siin“; • loetud teksti ruumi ja tegevusaja kirjeldamine; • loetud teksti lõpu ennustamine; • erinevat liiki küsimuste moodustamine teksti kohta; • D. Kareva luuletuse eeskujul luuletuse kirjutamine; • rühmas luuletuse esitamine ja esituse hindamine; • luuletuse salmi oma sõnadega ümber kirjutamine; • seletuskirja kirjutamine. 	<p>Väärtused ja kõlblus: arutelu teksti peategelase käitumise üle.</p> <p>Teabekeskond: info otsimine 1990ndate võtmeisikute kohta.</p>	<p>Ühiskonnaõpetus: karistusseadustikust uurimine, kuidas karistatakse alaealisi.</p> <p>Muusikaõpetus: laulu „Juulikuu lumi kuulamine“.</p> <p>Eesti keel: seletuskirja kirjutamine.</p>
<p>Isolemise küüsis.</p> <p>Värske /r)õhu toojad.</p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab loetust aru saada; • oskab loetud teksti analüüsida ja interpreteerida; 	<ul style="list-style-type: none"> • katkendi lugemine; • loetud teksti karakteri analüüsimine; • tegelaste omavaheliste suhete analüüsimine; • teksti konflikti kirjeldamine; • luuletuste lugemine; 	<p>Väärtused ja kõlblus: rühmas kirjanduse tuleviku üle arutlemine.</p> <p>Teabekeskond: info otsimine Eesti kirjanike muuseumide kohta; eesti</p>	<p>Kunstiõpetus: Möbiuse lehe tegemine.</p> <p>Muusikaõpetus: luuletuskogu ettekandele sobiva muusikalise tausta valimine.</p> <p>Inglise keel:</p>

<ul style="list-style-type: none"> • oskab karakterit ja tegelastevahelisi suhteid analüüsida; • oskab kirjeldada teksti konflikti. 	<ul style="list-style-type: none"> • tsitaatide interpreteerimine; • esitluse või ettekande „Tunnustus eesti kirjanduselus“ koostamine; • rühmatööna kirjandusauhinna statuudi koostamine; • loetelu koostamine Eesti kirjanike muuseumidest ja nende ürituste tutvustamine klassile; • ühe peatüki autori lähem tutvustus; • ühe peatüki luuletaja luulekogu tutvustamine klassile; • tekstist kujundliku keele näidete leidmine; • vabavärsilise ahelluuletuse kirjutamine; • kokkuvõtte ja mõistekaardi koostamine. 	kirjanike ja nende teoste kohta.	definitsioonikaardi täitmine.
<p>VII,„PEAB OLEMA KEEGI, KES ÜTLEB SÕNA...“</p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab loetust ja kuuldust aru saada; • oskab loetud teksti analüüsida ja interpreteerida; • oskab erinevat tüüpi küsimusi vormistada; • oskab iseloomustada tegelasi ja 	<ul style="list-style-type: none"> • J. Krossi, D. Vaarandi, H. Runneli, V. Luige, J. Viidingu luuletuste lugemine; • küsimuste moodustamine luuletuste põhjal; • A. Kitzbergi „Kauka jumala“ katkendi lugemine; • tegelaste ja nendevaheliste suhete iseloomustamine; • E. Vilde „Pisuhänna“ katkendi lugemine; 	<p>Väärtused ja kõlblus:</p> arutelu, kuidas raha mõjutab inimesi; mis on plagiaat ning kuidas selle tähendus on ajas muutunud.	<p>Matemaatika: Noore Märdi talu 3 aasta võla arvutamine.</p>

<p>nendevahelisi suhteid;</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab ilmekalt teksti esitada; • oskab kirjaniku teksti kirjutada tänapäevasse keelde; • oskab kirjeldada tegevusmotiivi ja põhiprobleeme; • oskab tegelaste keelekasutust võrrelda. 	<ul style="list-style-type: none"> • tegelaste keelekasutuse võrdlemine; • katkendi ilmekas esitamine; • katkendi eelloo välja mõtlemine paaristöös; • luuletuste kuulamine autori enda, näitleja või lauljate esituses; • E. Vilde näitlejate teksti kirjutamine tänapäevasesse kõnepruuki; • tegevusmotiivide ja põhiprobleemi kirjeldamine. 		
<p>„Seal ta ongi, see Vargamäe...“ Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab loetust aru saada; • oskab loetud teksti analüüsida ja interpreteerida; • oskab tegevusmotiive ja põhiprobleemi kirjeldada; • oskab tegelasi võrrelda ja iseloomustada; • oskab lugu erinevast vaatepunktist ümber jutustada; • oskab teksti kokkuvõtlikult ümber jutustada. 	<ul style="list-style-type: none"> • katkendi lugemine A. H. Tammsaare „Tõest ja õigusest“; • loetud teksti tegevusmotiivide ja põhiprobleemi kirjeldamine; • katkendi lugemine J. Krossi romaanist „Wikmani poisid“; • tegelaste iseloomustamine ja võrdlemine; • eestlase iseloomustuse kirjutamine rühmatöös; • olulisest raamatust jutustamine; • eesti kirjanike võõrkeeltesse tõlkimine; • kirjanike nimeliste tänavate ekskursioon; 	<p>Teabekeskond: info võrdlemine Wikipedias ja Eesti kirjanike leksikonis.</p>	<p>Kunstiõpetus: raamatu kujunduse tegemine.</p>

	<ul style="list-style-type: none">• teosest ilmekalt jutustamine;• kirjandi kirjutamine teose põhjal;• info võrdlemine Wikipedias ja Eesti kirjanike leksikonis;• tegelaste dialoogi kirjutamine;• teksti ümberjutustamine ja selle hindamine;• telelavastuse katkendi vaatamine ja selle põhjal ülesannete täitmine;• loo ümber jutustamine erineva tegelase vaatepunktis;• kirjanduse labürindi lauamängu mängimine;• kirjanikke tutvustava seinalehe koostamine;• ühelauselise kokkuvõtte kirjutamine; peatüki kokkuvõtte tegemine.		
--	---	--	--